

INVENTOINTIRAPORTTI

KIRKKONUMMI

Vitträsk

Kaava-alueen arkeologinen inventointi
17.–19. ja 23.10.2012

AKDG2880:1

MUSEOVIRASTO

KULTTUURIYMPÄRISTÖN HOITO | ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT
SATU KOIVISTO

Tiivistelmä

Kirkkonummen Vitträskin kaava-alueen arkeologinen inventointi tehtiin lokakuussa 2012. Työ liittyi Kirkkonummen kunnan toimeksiantoon, jossa Veikkolan, Lapinkyläntien, Vitträskin, Vesitorinmäen ja Juhlakallion kaava-alueiden arkeologisen kulttuuriperinnön inventointitiedot päivitettiin, jotta ne voitaisiin ottaa paremmin huomioon muuttuvassa maankäytössä. Työn tavoitteena oli myös saada ajantasaista tietoa alueiden Porkkalan vuokra-ajan (1944–1956) kohteista maankäytön suunnittelun tarpeisiin. Kaava-alueita inventoitiin yhteensä seitsemän työpäivän ajan 15.–23.10.2012, joista Vitträskin alueella liikuttii 17.–19. ja 23.10. Tilaajan toiveesta arkeologisista selvitysalueista laadittiin erilliset raportit. Tutkimusalueiden yhteenlaskettu laajuus oli noin 5 370 ha (n. 54 km²), joista Vitträskin osa-alue kattoi noin 2 700 ha. Inventoinnissa tarkastettiin kaikki kaava-alueilla sijaitsevat tunnetut muinaisjäännös- ja irtolöytökohteet sekä etsittiin uusia kohteita historiallisten paikkatietoaineistojen, sotahistoriallisten keruuaineistojen, Maanmittauslaitoksen tuottamien ilmalaserkeilausaineistojen (LiDAR) ja kartta-analyysin avulla. Inventointi kattoi esihistoriallisten muinaisjäännösten lisäksi historiallisen ajan kohteet sekä Porkkalan vuokra-ajan (1944–1956) kohteet, vaikka viimeksi mainituilla ei vielä varsinaista muinaisjäännösstatusta ole.

Vitträskin osa-alueen maastotöissä dokumentoitiin yhteensä 28 kohdetta, joista 15 oli entuudestaan tunnettuja. Inventoinnin tuloksena alueelta löytyi lisäksi 10 uutta kiinteäksi muinaisjäännökseksi ehdotettavaa kohdetta sekä kolme muuta kohdetta, lähinnä sotahistoriallisia kohteita, jotka on hyvä ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa. Myös muutaman entuudestaan tunnetun kohteen määrittäminen muuttui. Lähes kaikki uudet kohteet ovat historiallisen ajan kylänpaikkoja, joita käytiin systemaattisesti maastossa läpi historiallisten paikkatietoaineistojen avulla. Monet kylänpaikoista sijaitsevat nykyisen asutuksen puristuksissa, mutta inventoinnin tuloksena saatiin mielenkiintoista tietoa vanhojen asutuskerrostumien mahdollisesta säilymisestä rakennettujen ympäristöjen keskelle jääneillä puisto- ja puutarhamailloilla. Erityisesti Vitträskin pohjoisrannalla, nykyisen hotelli Aavarannan läheisyydessä sijaitseva Vitträskin historiallinen kylänpaikka vaikuttaa hyvin säilyneeltä ja tutkimuksellisesti merkittävältä kokonaisuudelta, jossa saattaa olla jäljellä jopa keskiaikaisia asutuskerrostumia. Myös Masalan taajama-alueella on säilynyt mielenkiintoisia historiallisen ajan asutuskeskittymiä, jotka ovat kuin ihmeen kaupalla säilyneet rakennetun ympäristön keskellä puistomaisilla alueilla tai umpeenkasvaneilla vanhoilla tonttimailloilla. Kiinteät muinaisjäännökset tuovat historiallista lisäarvoa ja maiseman ajallista monikerroksisuutta kaava-alueen monipuoliselle kulttuurimaisemalle.

Kirkkonummi

Vitträsk

Kaava-alueen arkeologinen inventointi 17.–19. ja 23.10.2012

Sisältö

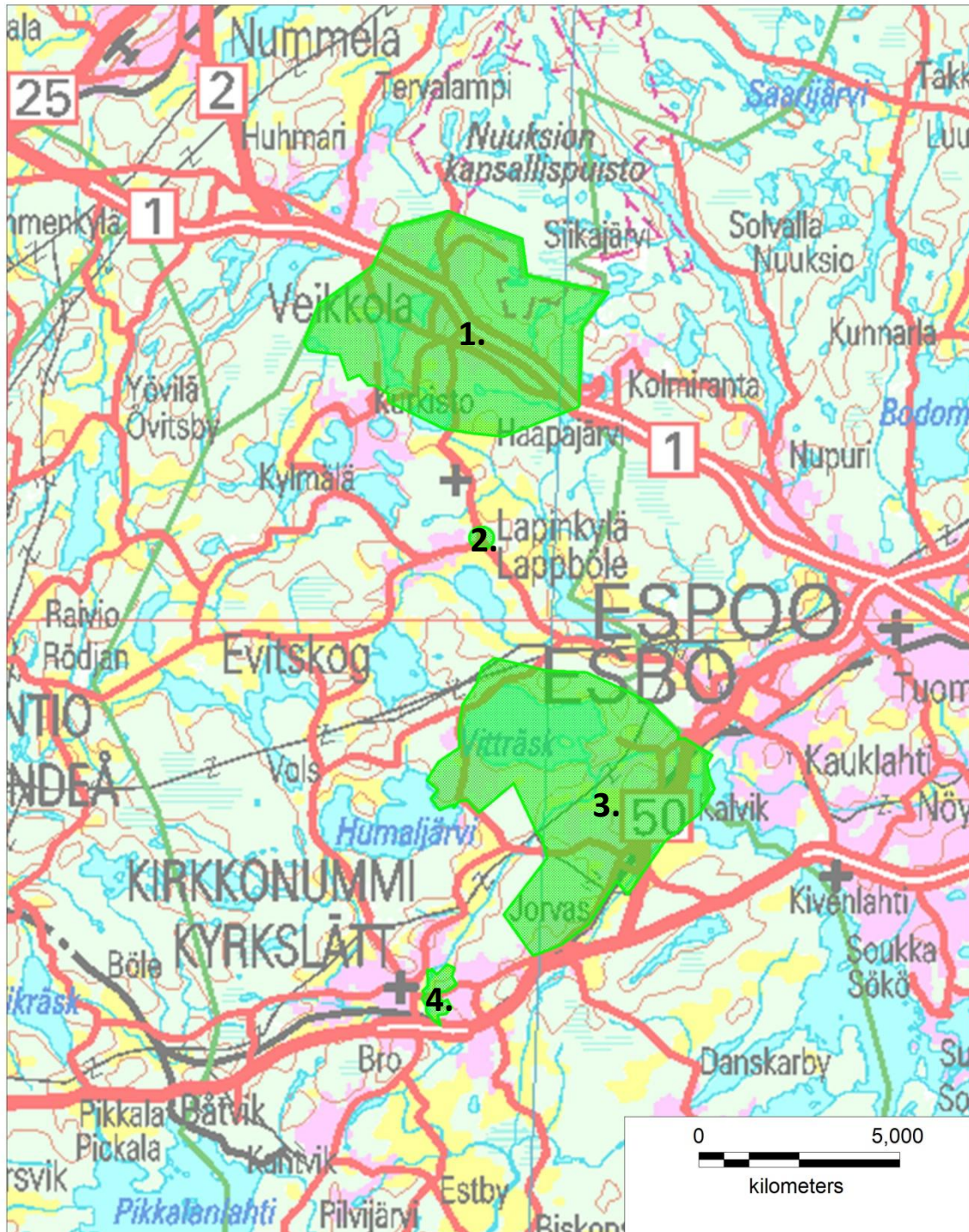
Arkisto- ja rekisteritiedot	3
Kartat inventoidusta alueesta	4
1. Johdanto	7
2. Inventoitu alue	7
3. Tutkimusmenetelmien ja kenttätöön kulun kuvaus	10
4. Yhteenveto	11
5. Kohdekuvaukset	13
5.1. Kiinteät muinaisjäännökset	13
Kirkkonummi Aavaranta	
Kirkkonummi Rauhala 1	
Kirkkonummi Rauhala 2	
Kirkkonummi Hvitträsk	
Kirkkonummi Björkhälla	
Kirkkonummi Tyris 1	
Kirkkonummi Tyris 2	
Kirkkonummi Vitträsk, Vitträsk	
Kirkkonummi Aavaranta 3	
Kirkkonummi Luoma, Luoma/Bobäck	
Kirkkonummi Kvarnvik	
Kirkkonummi Masala	
Kirkkonummi Masala, Masaby 2	
Kirkkonummi Masala, Masaby	
Kirkkonummi Masala, Köpas/Köpeby	
Kirkkonummi Masaby, Masala, Nissniku	
Kirkkonummi Masala, Masala Hullus/Huttlus	
Kirkkonummi Ingvalsby, Ingvalsby/Ingalsby	
Kirkkonummi Ingvalsby, Karras	
5.2. Löytöpaikat	66
Kirkkonummi Kuopila	
Kirkkonummi Aavaranta 2	
Kirkkonummi Saunakallio	
Kirkkonummi Guss	
Kirkkonummi Vitträskin ranta	
Kirkkonummi Hvitträskin sauna	

5.3. Muut huomioonotavat kohteet	79
Kirkkonummi Jorvaksen vanha vesitorni	
Kirkkonummi Wilhelmsberget	
Kirkkonummi Masala	
Kirjallisuus ja internet-lähteet	88
Historialliset kartat	90
LUETTELOT	
Kohdeluettelo	
Kuvaluettelo	

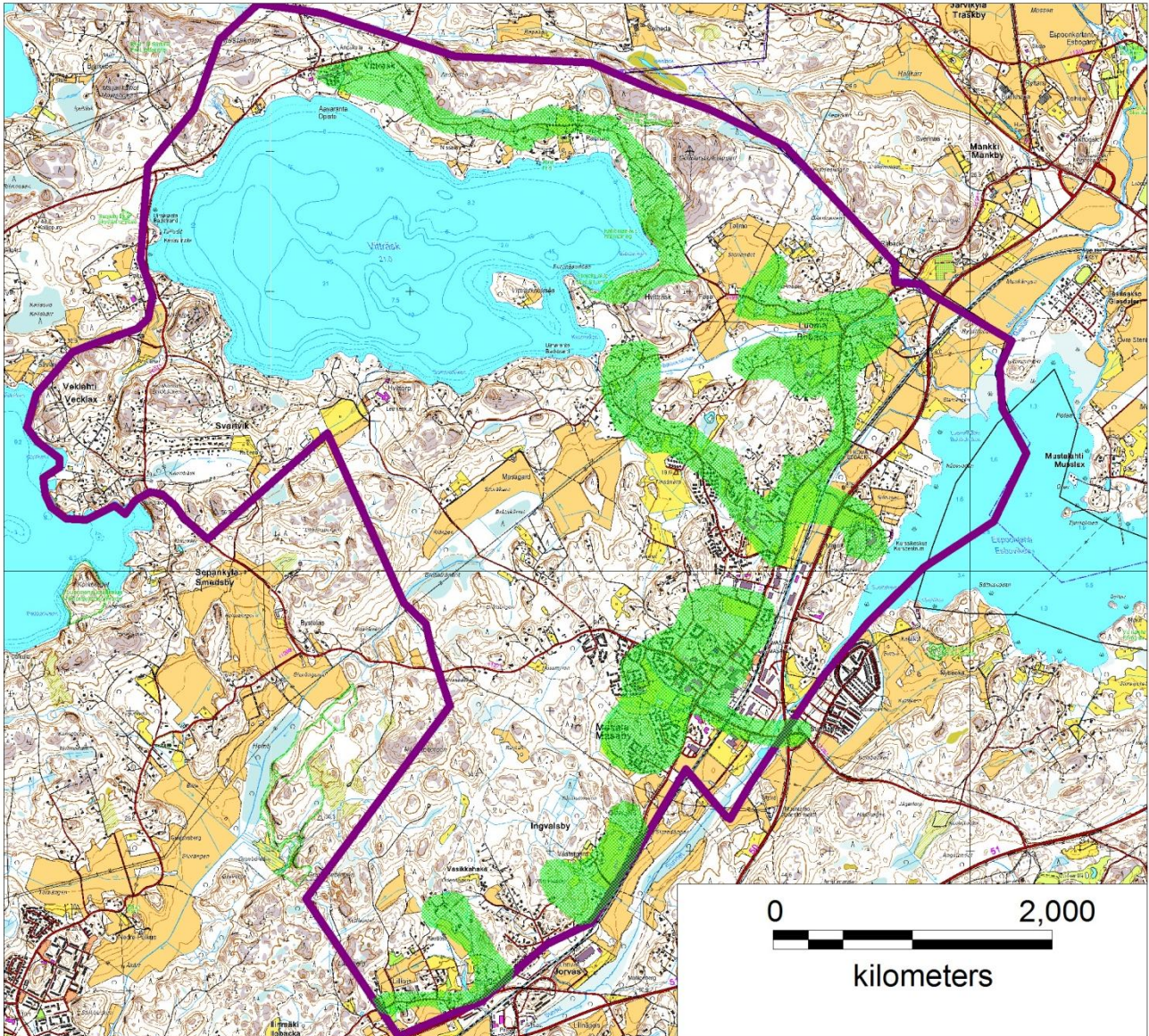
Arkisto- ja rekisteritiedot

Tutkimuksen laji:	Kirkkonummen Vitträskin kaava-alueen arkeologinen inventointi
Tutkimuslaitos:	Museovirasto / Arkeologiset kenttäpalvelut
Inventoija:	FM Satu Koivisto
Kenttätöissä mukana:	HuK Tuija Väisänen
Kenttätyöaika:	17.–19. ja 23.10.2012
Peruskartat:	L4131B ja L4131D (TM35-lehtijako), 203209 ja 203212 (Yleislehtijako)
Tutkimuksen tilaaja:	Kirkkonummen kunta
Alkuperäinen raportti:	Museoviraston arkeologinen keskusarkisto, Helsinki
Kopiot:	Kirkkonummen kunta ja Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo (Raasepori)
Löydöt:	-
Digitaalikuvat:	AKDG2852:1, AKDG2853:1, AKDG2854:1, AKDG2855:1, AKDG2856:1-5, AKDG2865:1, AKDG2878:1-17, AKDG2880:1-5, AKDG2881:1, AKDG2882:1-3, AKDG2884:1, AKDG2886:1, AKDG2887:1, AKDG2888:1, AKDG2889:1, AKDG2891:1, AKDG2892:1-2, AKDG2893:1-2, AKDG2894:1-3, AKDG2899:1-2, AKDG2903:1, AKDG2907:1, AKDG2909:1, AKDG2912:1, AKDG2913:1-9, AKDG2914:1
Aikaisemmat tutkimukset:	Aarne Europaeus 1922, inventointi Veikko Lehtosalo 1963, inventointi Matti Huurre & Ari Siiriäinen 1969, tarkastus Georg Haggrén <i>et al.</i> 2007, inventointi Paula Kouki <i>et al.</i> 2009, inventointi Oula Seitsonen <i>et al.</i> 2009, inventointi (sis. raporttiin Kouki <i>et al.</i> 2009)

Kartat inventoiduista kaava-alueista

Kaava-alueet vihreällä GT-kartalla. Kaava-alueiden nimet ja pinta-alat ylhäältä alas lueteltuina: **1.** Veikkola (n. 2600 ha), **2.** Lapinkylä-läntien risteys (n. 2 ha), **3.** Vitträsk (n. 2700 ha) sekä **4.** keskustan Vesitorninmäki ja Juhlakallio (yht. n. 65 ha).

Vitträskin kaava-alue ja inventoinnin kattavuus. Inventoijan gps-jäljen perusteella kuljettu reitti merkittynä kartalle vihreällä rasterilla.
Kartta: Satu Koivisto/MV.

1. Johdanto

Kirkkonummen Veikkolan, Lapinkylän, Vitträskin, Vesitorninmäen ja Juhlakallion osa-alueilla tehtiin arkeologinen inventointi Museoviraston arkeologisten kenttäpalveluiden toimesta lokakuussa 2012. Työ tehtiin Kirkkonummen kunnan kaavoituksen tarpeisiin ja tilaajaan toiveesta osa-alueiden inventoinnit raportoitiin erikseen. Tämä raportti sisältää Vitträskin osa-alueen inventointitulokset. Työ käsitti esihistoriallisen ja historiallisen ajan muinaisjäännökset ja irtolöytöpaikat sekä Porkkalan vuokra-ajan (1944–1956) sotahistorialliset kohteet, jotka eivät vielä lukeudu muinaismuistolain piiriin. Ennen inventointia Vitträskin selvitysalueelta tunnettiin 15 muinaisjäännökstä, joista suurin osa on kivikautisia asuinpaikkoja. Selvitysalueen tunnetuin kohde on Hvitträskin kalliomaalaus. Alueella on lisäksi kuusi kivikautista irtolöytöpaikkaa. Inventoinnin tuloksena kaava-alueelta löytyi 10 uutta kiinteäksi muinaisjäännökseksi ehdotettavaa kohdetta, jotka olivat pääasiassa historiallisen ajan kyläpaikkoja. Inventoinnista vastasi kenttäpalveluiden tutkija Satu Koivisto avustajanaan apulaistutkija Tuija Väisänen. Ennen kenttätöiden alkamista kunnan verkkosivuille ja paikallismedialle lähetettiin inventoinnista tiedote ja maastotyöstä julkaistiin juttu Kirkkonummen sanomissa 1.11.2012. Jälkityöt tehtiin tammikuussa 2013 ja raportit laati allekirjoittanut keväällä 2013.

Helsingissä 28.5.2013

Satu Koivisto FM, tutkija

2. Inventoitu alue

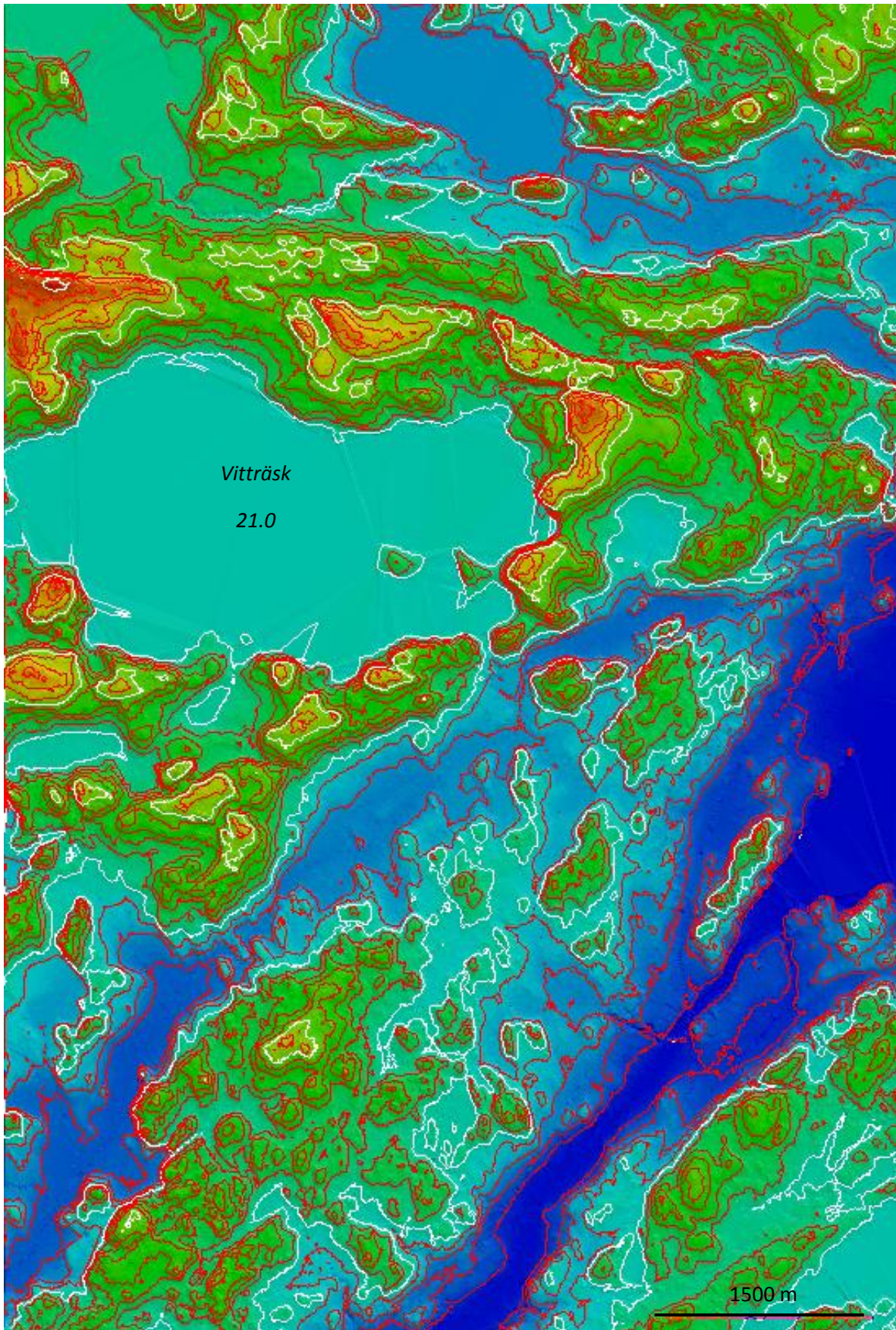
Vitträskin laaja-alainen selvitysalue sijaitsee pohjoisessa Vitträskin järven tuntumassa ulottuen idässä Luoman ja Masalaan Espoon rajalla pistäen kiilamaisesti Ingalsbyhyn kohti Jorvaksentietä ja Kirkkonummen keskustaa. Luoman kylä ja Vitträskin ympäristö lukeutuvat maakunnallisesti arvokkaisiin kulttuuriympäristöihin (Uudenmaan liitto 2012), jonka kriteereinä on maakunnan halkaisevaan suureen murroslaaksoon ja liikenteen solmukohtaan sijoittuva vanha kylä sekä Vitträskin rantojen 1900-luvun alun huvila-asutus. Hvitträskin ateljeehuvila järven itärannalla lukeutuu valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY) piiriin. Selvitysalueen kaakkoisosassa kulkee lisäksi Suuri rantatie. Espoon karttalehdellä entinen maalaismaisema on rakennettu tiheiksi asuintaajamiksi. Vitträskissä maalaismaisema peltoineen, metsineen ja kallioineen on säilynyt melko hyvin lähestyvistä taajama-asutuksesta huolimatta. Masala on niin ikään tiheästi rakennettua radanvarsitaajamaa ja siellä on myös runsaasti teollisuusalueita. Vitträsk on alueen suurin järvi, jonka vedenpinnan korkeus on noin 21 m mpy. (Kuva 1.)

Vitträskin kaava-alueen maaperän perustyyppinä Espoon karttalehdellä ovat kallio-moreenimäet, joita reunustavat ohuet rantakerrostumat. Painanteisiin on kerrostunut savia, liejuja tai turpeita. Kartta-alueita värittävät kallioperän säätelemät mosaiikkimaisen epätasaiset muodot, joita ympäröivät lounais-koillis- ja luode-kaakkosuuntaiset savikkolaaksot. Laaksoja reunustavat kalliot ovat melko jyrkkäpiirteisiä. Kartta-alueen korkeudet kohoavat rannikolta pohjoista kohti ja pääosa savikoista on korkeustasolla alle 20 m mpy. Suhteelliset korkeuserot Espoon kartta-alueella vaihtelevat 10 ja 40 m välillä. Nykyinen maankohoaminen on alueella 2 mm/v (Haavisto-Hyvärinen 1994a:1; 1994b:1). Jäätikön reunan peräytyttyä Vitträskin kartta-alue joutui parisataa metriä syvän Baltian jääjärven peittoon. Rantavoimien kulutus on ollut voimakkainta Ancyclusjärvi ja Litorinameri -vaiheiden aikana, jolloin alueen nykyinen maaperä alkoi hahmottua. Jäätikön

sulavesivirtojen kiviaineksen kovertamia hiidenkirnuja on havaittu ainakin Vitträskin pohjoispuoleisella Mustakorven kallion länsijyrkänteellä. Vitträskin järven kaakkoispuolella on taasen pienialainen hiekka-muodostuma, joka on jäätikön sulamisvesivirtojen paikalle tuoma. (Haavisto-Hyvärinen 1994b: 4.) Mesoliittisella kivikaudella Itämeren Litorinavaiheen alussa n. 8000 vuotta sitten rantaviiva Kirkkonummen seudulla oli korkeustasolla noin 40 m mpy. Kunnan järviaaltaat olivat vielä tässä vaiheessa yhteydessä mereen, muodostaen repaleisen saariston salmineen ja suojaisina lahtineen. Holoseenin lämpövaiheen loppuvaiheessa, noin 5300 vuotta sitten, rantaviiva sijaitsi korkeustasolla noin 25 m mpy, jolloin suuri osa kunnan järvistä oli jo kuroutunut omiksi altaikseen. (Mökkönen 2011; Miettinen 2010; Kylli 2001; Hyvärinen 1999; Kouki *et al.* 2009.)

Espoon ja Vitträskin kartta-alueilla on tyypillinen Rannikko-Suomen maaperä, missä kalliomaiden ja savien osuus on vallitseva. Kalliomaita on Espoon kartta-alueella 40 % ja Vitträskissä lähes 44 %, joista valtaosa on paljaaksi huuhtoutuneita avokallioita osin ohuen moreenipeitteen verhoamana. Kartta-alueiden poikki lounaasta koilliseen kulkee eräs Etelä-Suomen pisimmistä ja selkeimmistä murrosvyöhykkeistä, jota reunustavat lyhyehköt jyrkänteet. Tämä Kirkkonummen Pikkalanlahdelta Espoonjokilaaksoa Tuusulanjärvelle ja sieltä Mäntsälään jatkuva murroslaakso on myös eräs Uudenmaan merkittävimmistä kulttuurisista vyöhykkeistä (Uudenmaan liitto 2012:11). Espoon kartta-alueen kallioperä koostuu niin ikään lounais-koillisuuntaisista kivilajivyöhykkeistä vallitsevimpana mikrokliinigraniitti. Moreenin peitossa on alle 10 % maa-alasta. (Haavisto-Hyvärinen 1994a:11-12; 1994b:10-11.) Vitträskin kartta-alueen kaakkoisosan murrosvyöhykkeen kallioperä koostuu lounais-koillisuuntaisista kivilajivyöhykkeistä, jonka keskellä on amfiboliittia, idässä kvartsi-maasälpägneissia ja lännessä granodioriittia. Murrosvyöhykkeen amfiboliitti esiintyy Loojärven ja Lapinkylänjärven eteläpuolisessa murroslaaksossa itä-länsisuuntaisena vyöhykkeenä. Muutoin Vitträskin kartta-alueen pääkivilajina on mikrokliinigraniitti. Vitträskin järven rannoilla on monessa kohtaa havaittavissa muinaisrantoja, erityisesti 50-55 m mpy kivikkovöitä, jotka edustavat nuorempaa Ancylusjärvivaihetta. Litorinatransgression merkkejä, rantakivikoita ja kivivöitä, on Vitträskin järven ympäristössä korkeustasolla noin 35 m mpy. (Haavisto-Hyvärinen 1994b:10-11.) Vitträskin kaava-alueen länsireunan Kvarnträsk on ollut aikoinen matala lampi, joka sittemmin laskettiin, kuivatettiin ja otettiin viljelyskäyttöön. Vitträskin kartta-alueella Litorinameren liejusavet esiintyvät alavilla paikoilla muutaman metrin paksuisina kerroksina, mutta rinteiltä ne ovat kuluneet kokonaan pois (Haavisto-Hyvärinen 1994b:7). Eloperäisiä maalajeja on Espoon karttalehdellä noin 4,9 % maa-alasta. Suot sijaitsevat kallioperän murroslaaksoissa, notkelmissa, painanteissa tai jokien, lampien ja järvien rannoilla. Myös Espoon kartta-alueella vanhojen järvien umpeenkasvu on ollut hyvin tyypillistä.

Vitträskin alueen arkeologinen tutkimushistoria on pitkälti vanhentunutta ja pirstaleista. Kunnan perusinventointi on tehty yli 50 vuotta sitten, eikä pienimuotoisempiakaan osainventointeja ole tehty kuin muutamia. Ensimmäiset tutkimukset ovat vuodelta 1926, jolloin A. Äyräpää (ent. Europaeus) ja E. Nylund kävivät läpi kunnan hautaraunioita. Inventoinnin yhteydessä Kirkkonummella havaittiin myös runsaasti kivikautista aineistoa, joista osa oli löytynyt Vitträskin alueelta. (Europaeus 1927.) Veikko Lehtosalo teki laajan inventoinnin kunnassa vuonna 1963. Työ katsottiin aiheelliseksi, koska Porkkalan vuokra-alue oli kattanut koko eteläisen osan Kirkkonummesta ja muinaisjäännösten säilymisasteesta haluttiin päästä selvyteen. Tuolloin käytiin systemaattisesti läpi myös Vitträskin alueen muinaisjäännöstietoja ja löytöpaikkoja. (Lehtosalo 1963.) Lisäksi kunnassa on tehty perinnemaisemainventointi vuonna 2004 (Seppälä) ja Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen opetusinventointi kunnan keskiosan järviaueilla (Kouki *et al.* 2009). Teemu Mökkönen on tehnyt kunnan länsiosassa kaavainventoinnin, joka käsitti niin esihistorialliset, historialliset kuin Porkkalan vuokra-ajan kohteet (Mökkönen 2011).

Kuva 1. Pintamalli MML:n tuottamasta ilmalaserkeilausaineistosta Vitträskin järvestä ympäristöineen. Korkeuskäyrät 5 m välein. Pintamallista hahmottuu hyvin selvitysalueen korkeuserot ja vesistöt. Kuvan alalaidassa erottuu myös hyvin lounaiskoillisuuntainen murroslaakso. LiDAR-aineisto: MML, visualisointi: Satu Koivisto/MV.

3. Tutkimusmenetelmien ja kenttätyön kulun kuvaus

Esitöissä inventoitavien alueiden arkeologinen arkistoaineisto käytiin läpi Museoviraston arkistossa. Lisäksi tutustuttiin aluetta käsitteleviin kirjallisiin ja historiallisiin lähteisiin sekä Kansallisarkiston historiallisiin kartta-aineistoihin. Alueilta ladattiin Maanmittauslaitoksen tuottamat ilmalaserkeilausaineistot (LiDAR) pistepilvimuodossa, joista muodostettiin pintamallit ja vinovalovarjosteet (*hillshade*). LiDAR-visualisoiteja käytettiin hyväksi kohteiden näkyvyysanalyysissä ja yleisemmin maastonmuotojen sekä muinaisten rantavaiheiden tarkastelussa. Pistepilviaineistojen käsittelyyn käytettiin LasTools ja FugroViewer -ilmaisohjelmia. Lisäksi perehdyttiin selvitysalueiden geologisiin yleispiirteisiin.

Kenttätyössä selvitysalueiden kaikki tunnetut muinaisjäännekohteet ja muinaisesineiden löytöpaikat tarkastettiin ja niille mitattiin gps-koordinaatit Garmin Montana 650t -laitteella (tarkkuus vähintään ± 5 m) ETRS-TM35FIN -projektiossa. Kohteet dokumentoitiin valokuvaamalla, tekemällä niistä muistiinpanoja sekä koe-kairaamalla ohuella Haglöf-maaperäkairalla, jonka pituus oli 70 cm ja näyteputken läpimitta 14 mm. Uusia kohteita etsittiin ensisijaisesti käymällä kentällä läpi historiallisen ajan paikkatietoaineistoja, Uudenmaan 1560-luvun kylätonttien sijaintitietoja sekä 1780-luvun asutus- ja maankäyttörakennetietoja (Uudenmaan liitto 2011).

Inventoinnissa keskityttiin pitkälti historiallisen ajan kylätontteihin, joista oli Kirkkonummelta aikaisemmin hyvin vähän systemaattisesti kerättyä tietoa. Esihistoriallisiin kohteisiin verrattuna tiedot Uudenmaan historiallisen ajan muinaisjäännekohteista ovat puutteellisia, kuten on tilanne muuallakin Suomessa. Historiallisen ajan muinaisjäännekohteita ovat mm. kylätontit, kartanot, linnat ja kirkonpaikat sekä erilaiset teollisuus- ja elinkeinohistorialliset kohteet ja kulkuväylät. Inventoinnin tausta-aineistona käytettiin pääasiassa Uudenmaan liiton selvitystä *Näkymiä maakunnan maisemahistoriaan* vuodelta 2011, joka on historiallisten kartta-aineistojen ja muiden lähteiden pohjalta tuotettua paikkatietoaineistoa Uudenmaan asutus- ja maisemarakenteesta noin 1560- ja 1780-lukujen väliseltä ajalta (Riionheimo 2011). 1560-luvun aineisto sisältää tietoa uuden ajan alun kylätonteista. Aineisto perustuu Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen keräämään kylätietokantaan, johon on koottu perustiedot (mm. vanhin maininta, taloluku eri läpileikkausvuosilta, veromarkkaluku, vanhin karttatieto, alustava karttapaikannus ym.) kaikista keskiaikaisen Raaseporin läänin kylästä (Haggrén *et al.* 2007:5). 1700-luvun lopun aineisto on tuotettu historiallisten rekognosointikarttojen, ns. Kuninkaan kartaston pohjalta. Käyttäessä maisemahistoriallisia paikkatietoaineistoja yhdessä nykyisten kartta-aineistojen kanssa on mahdollista arvioida ympäristön säilyneisyyttä ja kulttuuriympäristöihin liittyviä arvoja. Tämän lisäksi Kansallisarkistossa käytiin läpi inventoituihin kyliin liittyvä vanhin kartta-aineisto, joista on maininnat ja kuvia kohdekuvauksissa.

Ajankohta inventoinnin kenttätyölle lokakuussa 2012 oli hyvä, koska kasvillisuus oli pitkälle lakastunut ja lehdet pudonneet puista. Parina päivänä hyvin voimakas sadealue hankaloitti maastossa liikkumista ja erityisesti dokumentointia, mutta muuten ilmat olivat suopeat ja työ saatiin päätökseen suunnitelman mukaisesti. Inventointi aloitettiin pohjoisesta Veikkolan kaava-alueelta, josta siirryttiin systemaattisesti kohti etelää ja Kirkkonummen keskustaa. Uusia kohteita etsittäessä tehtiin pelloilla pintapoisuutta sekä peitteisillä alueilla maaperäkairauksia. Käytössä ollut ohut maaperäkaira osoittautui oivalliseksi työvälineeksi erityisesti historiallisen ajan kylätonttien tarkastelussa ja sitä käytettiin myös puutarhamailloilla maanomistajien luvalla. Sotahistoriallisia kohteita pyrittiin lisäksi paikantamaan Pekka Silvastin (1999; 2004) ja Kirkkonummen kulttuuritoimen keräämien aineistojen avulla sekä maastossa sellaisia vastaan tullessa erityisesti Vitträskin ja keskustan Vesitorinmäen ja Juhlakallion kaava-alueilla.

Jälkityövaiheessa inventoinnin digitaalinen kuva-aineisto vietiin WebMusketti-tietokantaan ja gps-tiedot sekä muistiinpanot omiin sähköisiin työtietokantoihin. Vanhojen kohteiden sijaintitiedot tarkastettiin ja

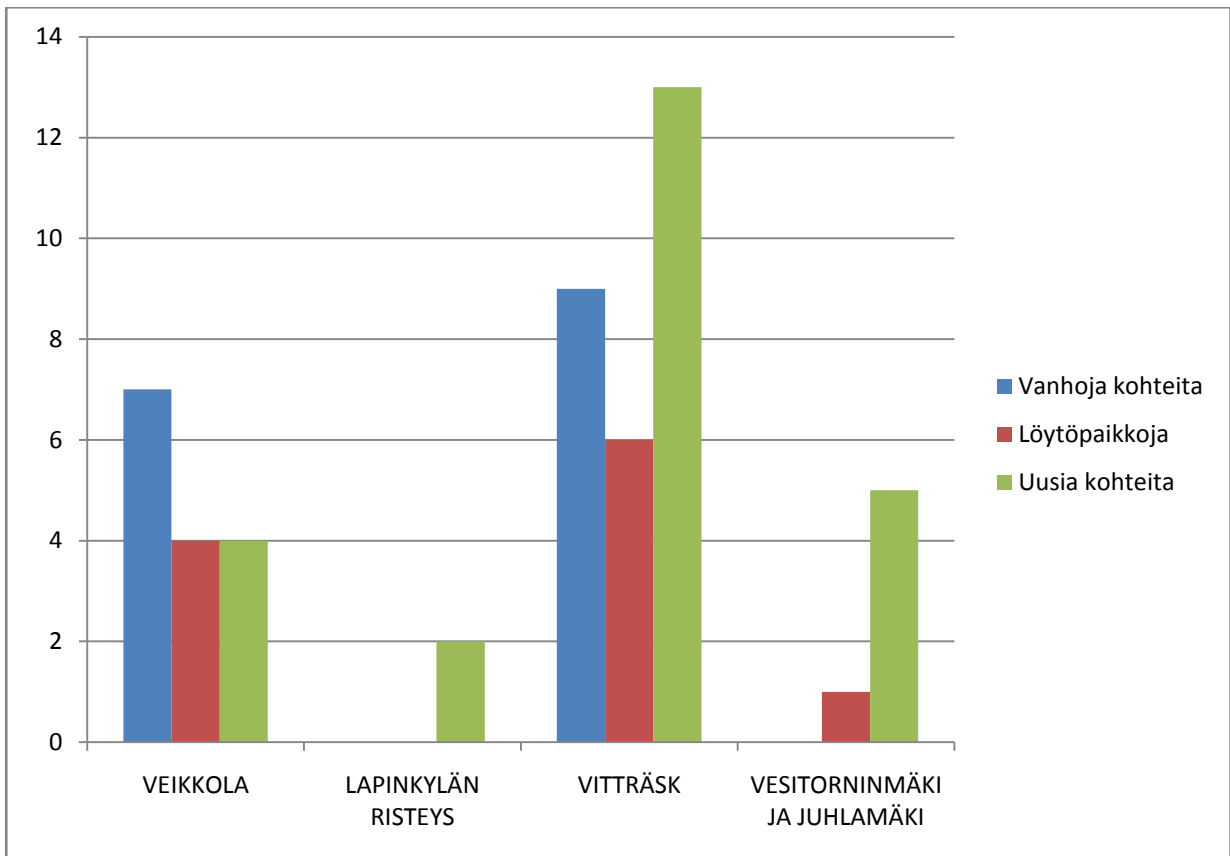
tarvittaessa korjattiin uusien gps-paikannusten perusteella ja uusille kohteille määritettiin sijaintikoordinaatit. Inventoinnin lähes kaikilta ennestään tunnetulta kohteelta puuttui muinaisjäännösrekisterin aluemainen suojelurajaus. Inventoinnin tuloksena sekä aiemmin tunnetuille että uusille kohteille määritettiin suojelurajausehdotus, jonka perustelut on liitetty kohdekuvauksiin. Lopullisen muinaisjäännösstatuksen ja suojelurajauksen määrittää Museoviraston Kulttuuriympäristön suojelu -osasto. Kaikki ehdotetut rajaukset ovat ohjeellisia ja ne perustuvat inventointihavaintoihin, kuten erottuviin rakenteisiin, löytöihin, säilyneeseen kulttuurikerrokseen tai alueen topografiaan. Historiallisten kylätonttien osalta rajausehdotuksissa on hyödynnetty maisemahistoriallisia paikkatietoaineistoja sekä historiallisten lähteiden avulla määritettyjä tonttimaan sijaintitietoja. Tarkemmat rajaukset on mahdollista määrittää vain koekaivausten tai muiden prospektointimenetelmien avulla. Rajaustiedot toimitetaan tämän raportin liitteenä suojeluviranomaiselle Museovirastoon cd-levylle tallennettuna MapInfo-formaatissa (versio Professional 10.5).

4. Yhteenveto

Kirkkonummen Vitträskin kaava-alueen arkeologinen inventointi tehtiin osana laajempaa selvitystyötä, jossa Veikkolan, Lapinkylätien risteuksen, Vitträskin, Vesitorninmäen ja Juhlakallion kaava-alueiden arkeologinen kulttuuriperintö päivitettiin kaavoituksen tarpeisiin. Kenttätyötä kunnassa tehtiin yhteensä seitsemän työpäivän aikana 15.–23.10.2012. Selvitysalueiden yhteenlaskettu koko oli noin 5370 ha, josta Vitträskin osa-alue kattoi noin 2700 ha. Kenttätyössä tarkastettiin kaikki selvitysalueilla sijaitsevat tunnetut muinaisjäännöskohteet ja muinaisesineiden irtolöytöpaikat. Kattavimmat tiedot selvitysalueiden muinaisjäännöksistä ovat vuosien 1963 ja 2009 inventoinneista. Lisäksi alueella on tehty pienempiä kaavainventointeja tai tarkastuksia. Kohteiden sijainnit määritettiin gps-paikantimella ja niiden alueellinen rajausehdotus määritettiin havaittujen rakenteiden, löytöjen levinnän tai topografisten yleispiirteiden avulla.

Inventointi kattoi esihistoriallisten muinaisjäännösten lisäksi historiallisen ajan kohteet. Porkkalan vuokraajan (1944–1956) kohteet lukeutuivat myös inventoitavien kohteiden joukkoon, vaikka niillä ei vielä varsinaista muinaisjäännösstatusta ole. Porkkalan kohteita pyrittiin etsimään Pekka Silvastin ja Kirkkonummen kulttuuritoimen keräämien aineistojen avulla, mutta ongelmana oli paikkatietojen summittaisuus ja olemassa olevien kartta-aineistojen puutteellisuus. Vuokra-ajan kohteita löytyi myös muuten alueella liikuttaessa ja ne dokumentoitiin muinaisjäännösten tapaan.

Inventoinnin tuloksena selvitysalueilta tunnetaan yhteensä 33 kiinteää muinaisjäännöstä (uusia 17), 11 irtolöytökohdetta (ennalta tunnettuja) ja seitsemän muuta kohdetta (kaikki uusia), jotka ovat pääosin sotahistoriallisia kohteita. Inventoidut kohteet jakautuivat lukumäärältään tarkasteltuna selvitysalueittain seuraavasti:

5. Kohdekuvaukset

5.1. Kiinteät muinaisjännökset

Kirkkonummi Aavaranta

PERUSTIEDOT

Laji:	kiinteä muinaisjännös
MJTunnus:	257010054
Muinaisjännöstyyppi:	asuinpaikat
Tyyppin tarkenne:	ei määritelty
Ajoitus:	kivikautinen
Rauhoitusluokka:	2
Lukumäärä:	1

SIJAINTI

TM35 lehtijako:	L4131B
Yleislehtijako:	203209
ETRS-TM35FIN:	p =6675699; i =360425; z = 33 m mpy
Koordinaattiselite:	Keskikoordinaatit muinaisjännösrekisteristä
Etäisyystieto:	Kirkkonummen kirkosta 8,2 km koilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet:	Europaeus 1922:15
Tutkimukset:	Aarne Europaeus 1922, inventointi Veikko Lehtosalo 1963, inventointi (kohde 14) Paula Kouki <i>et al.</i> 2009, inventointi
Löydöt:	KM 2346:80 Nelisivuinen poikkikirves KM 16181 Asuinpaikkalöytö
Kuvaus mj-rekisteri:	Asuinpaikka sijaitsee noin 140 m Vitträskistä pohjoiseen Aavarannan kurssikeskuksen välittömässä läheisyydessä, jollei osittain sen rakentamisen myötä tuhoutunut. Löydöt nelisivuinen poikkikirves ja kvartsi-iskoksia.
Rajaus mj-rekisteri:	Ei aikaisempaa rajausta

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä:	17.10.2012
Inventoijat:	Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
Havaintomahdollisuudet:	Kohtalaiset
Lähikohteet:	Aavaranta 2, kiviesineen löytöpaikka; Vitträsk, Vitträsk, historiallinen kyläpaikka
Kartat:	Karttaote s. 15
Rajausperuste:	Aikaisemmat tiedot, topografia

Valokuvat: AKDG2852:1
GPS-paikannukset: Garmin Montana 650t (tarkkuus ± 5 m)

KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Vitträskin järven pohjoisrannalla, Österbyntien eteläpuolella, hotelli Aavarannan piha-alueella, järvelle laskevassa rinteessä. Paikalla on rantametsään rajautuva nurmialue, jota halkoo valaistu lenkipolku. Asuinpaikka tarkastettiin inventoinnissa 2012 ja se oli vuoden 2009 mukaisessa kunnossa. Löytö on saatu aikoinaan talteen Vitträskin tilan hiekkaisesta pellostä. Kohteen säilyneisyyden tarkempi arviointi maankäytön muuttuessa edellyttäisi koekaivauksia.

Kuva 2. Kivikautinen asuinpaikka hotelli Aavarannan eteläpuolella, järveen laskevalla rinteellä. Alue on vanhaa peltoa. Luoteesta. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2852:1).

Kirkkonummi Vitträsk Kaava-alueen arkeologinen inventointi 2012

Kirkkonummi Aavaranta
Kirkkonummi Aavaranta 2
Kirkkonummi Aavaranta 3
Kirkkonummi Vitträsk, Vitträsk
Kirkkonummi Vitträskin ranta

Kirkkonummi Rauhala 1

PERUSTIEDOT

Laji:	kiinteä muinaisjäännös
MJTunnus:	257010055
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat
Tyypin tarkenne:	ei määritelty
Ajoitus:	kivikautinen
Rauhoitusluokka:	2
Lukumäärä:	1

SIJAINTI

TM35 lehtijako:	L4131B
Yleislehtijako:	203209
ETRS-TM35FIN:	p =6675434; i =361874; z = 33 m mpy
Koordinaattiselite:	Keskikoordinaatit muinaisjäännösrekisteristä
Etäisyystieto:	Kirkkonummen kirkosta 8,5 km koilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet:	-
Tutkimukset:	Veikko Lehtosalo 1963, inventointi (kohde 15) Matti Huurre ja Ari Siiriäinen 1969, tarkastus Oula Seitsonen <i>et al.</i> 2009, inventointi
Löydöt:	KM 16182 Asuinpaikkalöytö
Kuvaus mj-rekisteri:	Asuinpaikka sijaitsee Vitträskin pohjoisrantaa noudattelevan maantien pohjoispuolella noin 200 m Rauhalan tilan päärakennuksesta länsiluoteeseen. Tien pohjoispuolisessa pellossa on pieni metsäsaareke, jonka itäpuolitse tuleva puro lähenee tällä kohtaa maantietä. Puronotkossa on kaivo. Asuinpaikka on kaivosta lounaaseen olevan, koilliseen viettävän rinteeseen keskivaiheilla. Maaperä on savea. Löydöt mm. kvartsi-esineitä ja -iskoksia. Vuoden 2009 inventoinnissa havaittiin, että alueelle on istutettu koivikkoja.
Rajaus mj-rekisteri:	Ei aikaisempaa rajausta

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä:	17.10.2012
Inventoijat:	Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
Havaintomahdollisuudet:	Huonot
Lähikohteet:	Rauhala 2, kivikautinen asuinpaikka
Kartat:	Karttaote s. 18
Rajausperuste:	Aikaisemmat tiedot, topografia
Valokuvat:	AKDG2903:1
GPS-paikannukset:	Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Vitträskin järven pohjoisrannalla, Rauhalantien pohjoispuolella, pienen peltoalueen keskellä olevan notkelman reunassa. Paikalla on muutama vuosi sitten istutettu koivikko, joka laskee purouomaan kohti koillista. Asuinpaikka tarkastettiin 2012 inventoinnissa ja se oli ennallaan edellisen, vuoden 2009 inventoinnin mukaisessa kunnossa. Maanpinnan peitteisyys haittasi kohteen tarkempaa tarkastelua ja kairatessa saatiin havaintoja vain vanhasta peltokerroksesta. Kohteen tarkempi arviointi maankäytön muuttuessa edellyttäisi koekaivauksia.

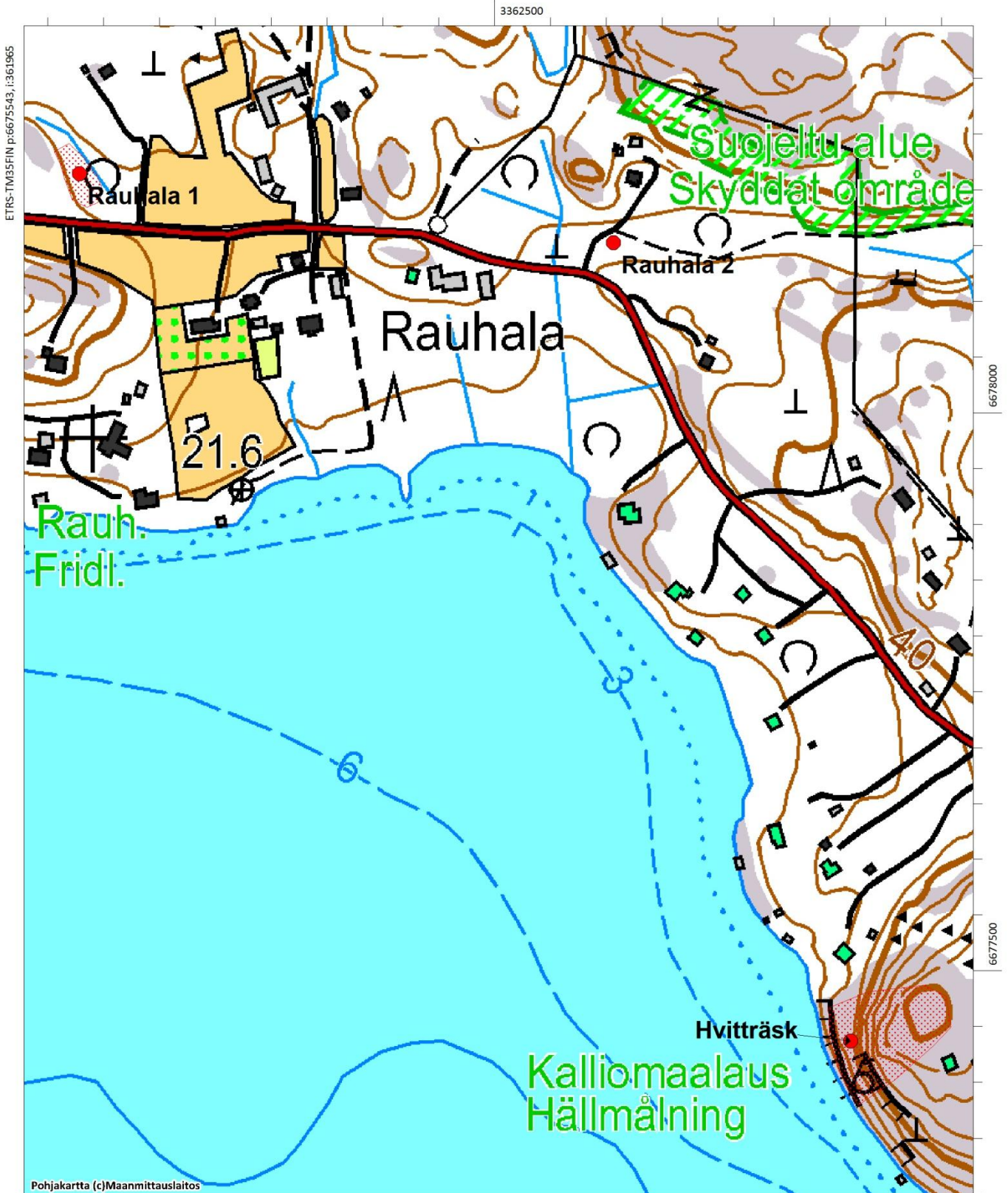
Kuva 3. Kivikautinen asuinpaikka syysateessa koivikon reunassa. Kuvattu etelästä. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2903:1).

Kirkkonummi Vitträsk Kaava-alueen arkeologinen inventointi 2012

Kirkkonummi Rauhala 1

Kirkkonummi Rauhala 2

Kirkkonummi Hvitträsk

Kirkkonummi Rauhala 2

PERUSTIEDOT

Laji:	kiinteä muinaisjäännös
MJTunnus:	257010056
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat
Tyypin tarkenne:	ei määritelty
Ajoitus:	kivikautinen
Rauhoitusluokka:	3
Lukumäärä:	1

SIJAINTI

TM35 lehtijako:	L4131D
Yleislehtijako:	203209
ETRS-TM35FIN:	p = 6675372; i = 362352; z = 30-34 m mpy
Koordinaattiselite:	Asuinpaikan keskikoordinaatit muinaisjäännösrekisteristä
Etäisyystieto:	Kirkkonummen kirkosta 8,7 km koilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet:	-
Tutkimukset:	Veikko Lehtosalo 1963, inventointi (kohde 16) Matti Huurre ja Ari Siiriäinen 1969, tarkastus Oula Seitsonen <i>et al.</i> 2009, inventointi
Löydöt:	KM 16183 Asuinpaikkalöytö
Kuvaus mj-rekisteri:	Asuinpaikka sijaitsee Vitträskin pohjoispuolella, rantaa noudattelevan maantien varrella, noin 300 m Rauhalan päärakennukselle johtavan pihatien risteyksestä itään. Paikalla metsäinen mäki pistää kolmiomuotoisena kiilana idästä pitkin tienvartta peltojen väliin, jolloin tie tekee mutkan eteläkaakkoon. Asuinpaikka on aivan metsäniemekkeen kärjessä. Löydöt kaksi saviastianpalaa ja yksi kvartsi-iskos.
Rajaus mj-rekisteri:	Ei aikaisempaa rajausta

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä:	17.10.2012
Inventoijat:	Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
Havaintomahdollisuudet:	Huonot
Lähikohteet:	Rauhala 1, kivikautinen asuinpaikka; Aavaranta, kivikautinen asuinpaikka; Hvitträsk, kalliomaalaus
Kartat:	Karttaote s. 18
Rajausperuste:	Muuttuneen maankäytön takia kohdetta ei kyetty rajaamaan
Valokuvat:	-

KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Vitträskin järven pohjoisrannalla, Rauhalantien pohjoisreunalla, loivasti lounaaseen, kohti järveä laskevassa rinteessä. Vuoden 2009 inventoinnissa havaittiin, että paikalle oli äskettäin rakennettu omakotitalo. Aikaisemman kuvauksen ja koordinaattien perusteella asuinpaikka sijoittuu talon terassin viereen. Pihamaata talon ympäristössä on myös muokattu voimakkaasti ja alueelle on tuotu paksuja kerroksia lisämaata. Inventoinnissa 2012 sen tila todettiin muuttumattomaksi vuoden 2009 tarkastuksesta. Lehtosalo mainitsee vuoden 1963 inventointiraportissa asuinpaikan sijaitsevan osin tiealueella. Kohteen säilyneisyyden tarkempi arviointi edellyttäisi koekaivauksia.

Kirkkonummi Hvitträsk

PERUSTIEDOT

Laji:	kiinteä muinaisjäänös
MJTunnus:	257010057
Muinaisjäänöstyyppi:	taide, muistomerkit
Tyypin tarkenne:	kalliomaalaukset
Ajoitus:	kivikautinen, pronssikautinen
Rauhoitusluokka:	1
Lukumäärä:	1

SIJAINTI

TM35 lehtijako:	L4131D
Yleislehtijako:	203209
ETRS-TM35FIN:	p =6674656; i =362564; z = 35-40 m mpy
Koordinaattiselite:	Kalliomaalaukset gps-koordinaatit
Etäisyystieto:	Kirkkonummen kirkosta 8,2 km koilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet:	Europaeus 1917:45-51 Maiseman muisti 2001:31 Lahelma 2008:224
Tutkimukset:	Aarne Europaeus 1918, tarkastus Veikko Lehtosalo 1963, inventointi Ville Luho 1967, tarkastus Jussi-Pekka Taavitsainen 1992, puhdistus Oula Seitsonen <i>et al.</i> 2009, inventointi
Löydöt:	KM 16643 Näyte kalliomaalauspinnaasta
Kuvaus mj-rekisteri:	Kalliomaalaus sijaitsee Vitträsk-järven itärannan jyrkässä kallioseinämässä, noin 16 metriä järven pinnan yläpuolella. Maalauksessa on viisi erillistä, geometrisaiheista kuviota noin 5 metrin laajuisella alueella 0,8–1,8 metriä kallioterassin yläpuolella. Pohjoisin kuvio on parhaiten säilynyt. Se on suorakaide, jonka sisällä on diagonaalista viivakoristelua. Hapsut ympäröivät suorakaidetta. Sen mitat ovat 52 x 40 cm. Etelämpänä on säilynyt osia samantapaisesta kuviosta ja vielä etelämpänä on yhteensä kolme varsin fragmentaarista kuviota. Kohde kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin muinaisjäänöksiin (Maiseman muisti 2001).
Rajaus mj-rekisteri:	Ei aikaisempaa rajausta

INVENTOINTI 2012

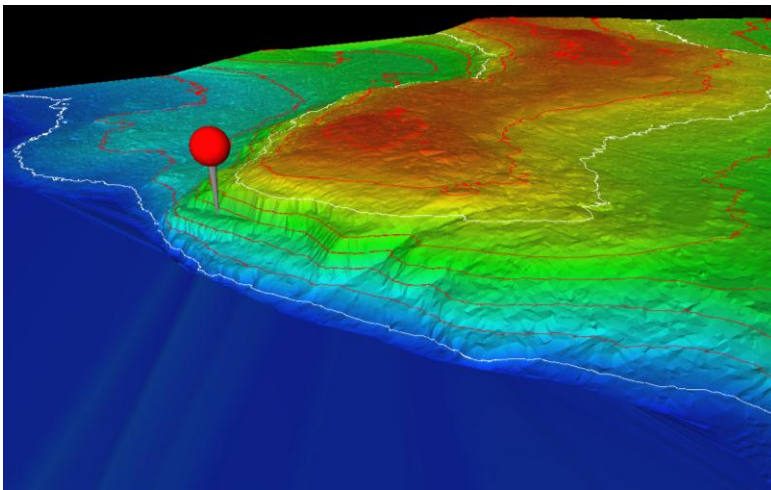
Päivämäärä:	17.10.2012
Inventoijat:	Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
Havaintomahdollisuudet:	Hyvät
Lähikohteet:	Rauhala 1-2, kivikautinen asuinpaikka; Aavaranta, kivikautinen asuinpaikka

Kartat: Karttaote s. 18 ja 78
 Rajausperuste: Maalaukset ja kalliotasanne
 Valokuvat: AKDG2880:1-5
 GPS-paikannukset: Garmin Montana 650t (tarkkuus ± 5 m)

Kalliomaalaukseen koordinaatit	362564	6674656
Kulku kalliomaalaukselle	362740	6674638

KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Vitträskin järven itärannalla, Båtstavikenin pohjoispuolella kohoavalla kalliojyrkänteellä. Paikalla on muutaman metrin levyinen tasanne ja sisäänpäin kallistuva kallioseinä, jossa on useita maaluspintoja. Parhaiten graniittiseinämässä erottuu verkkoaiheinen kuvio. Kalliomaalaus ja sen ympäristö tarkastettiin 2012 inventoinnissa ja sen tilassa ei havaittu muutoksia. Maalaukseen gps-koordinaatit havaittiin virheellisiksi ja ne korjattiin.

Kuva 4. 3D-visualisointi MML:n ilmalaserkeilausaineiston (LiDAR) pintamallista. Kalliomaalauksen sijaintipaikka on merkitty punaisella neulalla. LiDAR-data: MML. Visualisointi: Satu Koivisto/MV.

Kuva 5. Verkkoaiheinen kalliomaalaus erottuu hyvin kallioseinämässä. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2880:2).

Kuva 6. Hvitträskin kalliomaaluseinä ja sen edustan tasanne sateisenharmaana syyspäivänä. Kuvattu etelästä. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2880:1).

Kirkkonummi Björkhälla

PERUSTIEDOT

Laji:	kiinteä muinaisjäännös
MJTunnus:	257010058
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat
Tyypin tarkenne:	ei määritelty
Ajoitus:	kivikautinen
Rauhoitusluokka:	2
Lukumäärä:	1

SIJAINTI

TM35 lehtijako:	L4131D
Yleislehtijako:	203209
ETRS-TM35FIN:	p =6674126; i =363335; z = 20-27 m mpy
Koordinaattiselite:	Asuinpaikan keskikoordinaatit muinaisjäännösrekisteristä
Etäisyystieto:	Kirkkonummen kirkosta 8,3 km itäkoilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet:	-
Tutkimukset:	Veikko Lehtosalo 1963, inventointi (kohde 17)
Löydöt:	KM 16184 Asuinpaikkalöytö
Kuvaus mj-rekisteri:	Asuinpaikka sijaitsee Luomassa, noin 200 m Fasan tienhaarasta itään, Bobäckeniin laskevan puron itäpuolisen rinteän päällä. Asuinpaikka näyttää olevan Luoman aseman suuntaan vievän maantien pohjoispuolella, koska tienpenkassa oli näkyvä liedenjälki ja samasta penkasta on löytynyt myös saviastianpaloja. Mahdollisesti asuinpaikka ulottuu myös tien eteläpuoliselle pellolle.
Rajaus mj-rekisteri:	Ei aikaisempaa rajausta

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä:	19.10.2012
Inventoijat:	Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
Havaintomahdollisuudet:	Kohtalaiset
Lähikohteet:	Guss, kivikautinen löytöpaikka; Tyrís 1-2, kivikautinen asuinpaikka; Hvitträsk, kalliomaalaus
Kartat:	Karttaote s. 25
Rajausperuste:	Löydöt, aikaisemmat tiedot, topografia
Valokuvat:	AKDG2855:1
GPS-paikannukset:	Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

Kvartsi-iskos, pintapöimintä pellolta	Ei talteen	363342	6674118
Palanut kivi, pintapöimintä pellolta	Ei talteen	363324	6674110
Kvartsi-iskos, pintapöimintä pellolta	Ei talteen	363343	6674100
Terassin reuna erottuu peltorinteessä näillä main		363301	6674067

KOHDEKUVAUS 2012

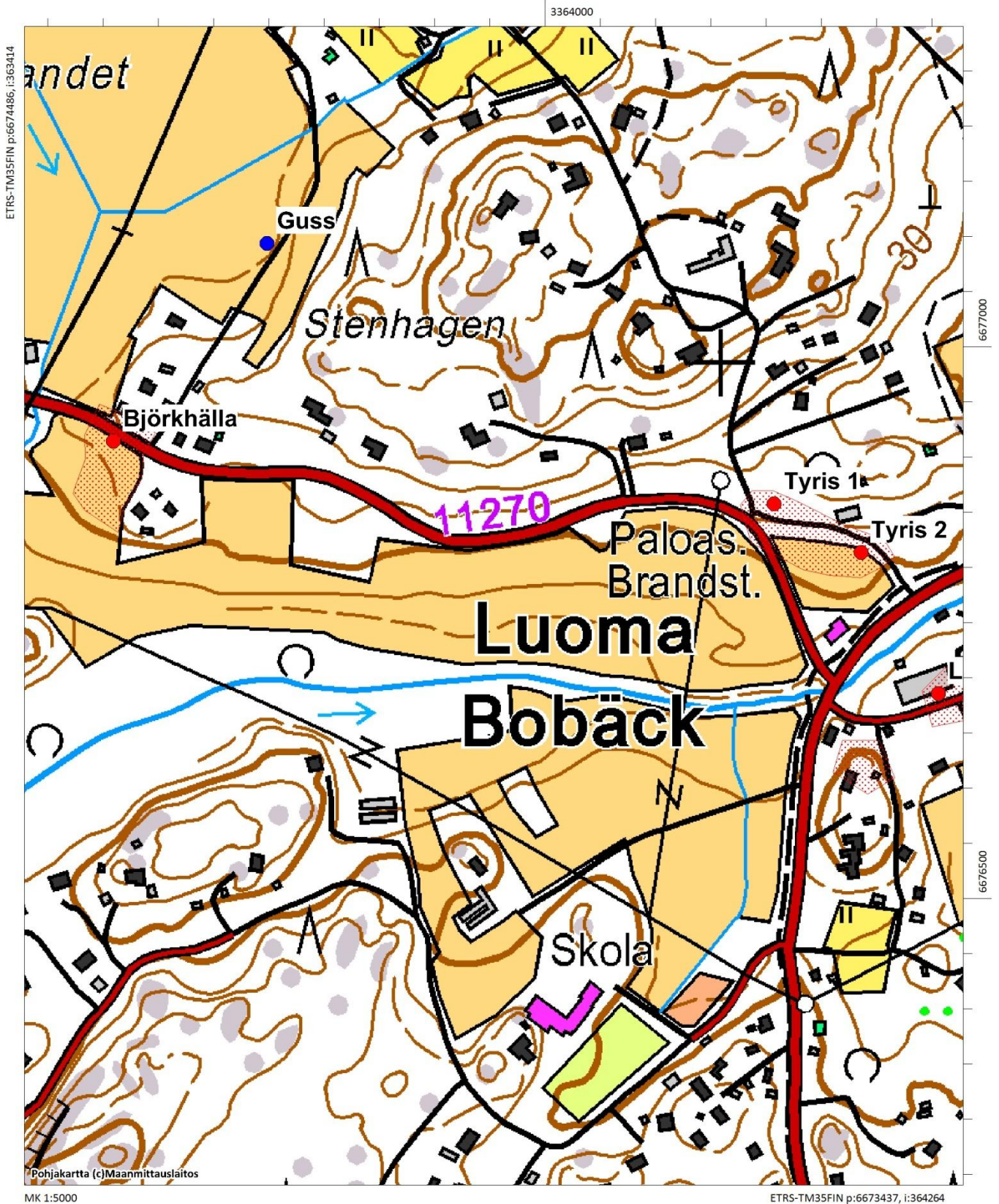
Kohde sijaitsee Vitträskin ja Luoman välisellä peltoalueella, Hvitträskintien ja Storlandintien risteysalueella ja sen eteläpuolella. Paikalla on loivasti lounaaseen, kohti Bobäck bäckenin puronotkoa laskeutuva hiekansekainen peltorinne. Inventoinnissa 2012 kohteen osin umpeen kasvaneet ojaleikkaukset tarkastettiin, mutta niistä ei saatu havaintoja muinaisjäännöksestä. Tien eteläpuoleisen pellon yläosassa ja osin rinteessä havaittiin kivikautisia asuinpaikkalöytöjä, joiden perusteella muinaisjäännös rajattiin. Löydöt jätettiin paikoilleen. Kohteen sijainti on hyvin tyypillinen kivikautiselle asuinpaikalle. Kohteen tarkempi arviointi maankäytön muuttuessa edellyttäisi koekaivauksia.

Kuva 7. Kivikautista asuinpaikkaa on säilynyt peltorinteillä tien molemmin puolin. Vuoden 1963 inventoinnissa talojen kohdalla tien vasemmalla reunalla havaittiin liesikiveys. Kuvattu lännestä. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2855:1).

Kirkkonummi Vitträsk
Kaava-alueen arkeologinen inventointi 2012

Kirkkonummi Björkhälla
 Kirkkonummi Guss
 Kirkkonummi Tyris 1-2

Kirkkonummi Tyris 1

PERUSTIEDOT

Laji:	kiinteä muinaisjäännös
MJTunnus:	257010074
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat
Tyypin tarkenne:	ei määritelty
Ajoitus:	kivikautinen
Rauhoitusluokka:	2
Lukumäärä:	1

SIJAINTI

TM35 lehtijako:	L4131D
Yleislehtijako:	203212
ETRS-TM35FIN:	p = 6674069; i = 363933; z = 17-21 m mpy
Koordinaattiselite:	Asuinpaikan keskikoordinaatit muinaisjäännösrekisteristä
Etäisyystieto:	Kirkkonummen kirkosta 8,6 km itäkoilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet:	Europaeus 1922: 15
Tutkimukset:	Aarne Europaeus 1922, inventointi Veikko Lehtosalo 1963, inventointi (kohde 18)
Löydöt:	KM 7525:1 Hioimen osa KM 16185 Asuinpaikkalöytö
Kuvaus mj-rekisteri:	Asuinpaikka sijaitsee noin 150 m Espoon kartanon ja Jorvaksen väliseltä maantieltä Vitträskiin vievän tien varrella, paikalla, jossa Tyriksen pihan kautta kulkeva tie yhtyy viimeksi mainittuun tiehen. Paikalla on loivasti viettävä hiekkainen etelärinne. Löydöt kvartsi-iskos, hiotun kiviesineen pala ja hioinkivi.
Rajaus mj-rekisteri:	Ei aikaisempaa rajausta

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä:	19.10.2012
Inventoijat:	Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
Havaintomahdollisuudet:	Kohtalaiset
Lähikohteet:	Tyris 2, kivikautinen asuinpaikka; Björkhälla, kivikautinen asuinpaikka; Guss, kivikautinen löytöpaikka
Kartat:	Karttaote s. 25 ja 39
Rajausperuste:	Aikaisemmat tiedot, topografia
Valokuvat:	AKDG2909:1
GPS-paikannukset:	Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Kirkkonummen Luomassa, Hvitträskintien ja Masalantien risteuksen pohjoispuolella, osin puutarhamaalla ja tien pientareella. Paikalla on loivasti etelään, kohti Bobäck bäckenin puronotkoa laskeutuva peltorinne, jota halkoo itä- länsisuunnassa tie Vitträskiin. Inventoinnissa 2012 maanpinta oli kasvillisuuden peitossa, mutta topografian perusteella paikka soveltuisi hyvin kivikautiseksi asuinpaikaksi ja liittyyneen samaan asutusvyöhykkeeseen läheisen Björkhällan kanssa. Kohteen tarkempi arviointi maankäytön muuttuessa edellyttäisi koekaivauksia. Tyris 1 ja Tyris 2 -kohteiden välimatka on alle 100 m, joten ne voitaisiin yhdistää yhdeksi muinaisjäännöskohteeksi.

Kuva 8. Yleiskuva Tyris 1-2 asuinpaikoista tien reunalla, valkoisen aidan tuntumassa. Kuvattu itäkoilliseen. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2909:1).

Kirkkonummi Tyris 2

PERUSTIEDOT

Laji:	kiinteä muinaisjäännös
MJTunnus:	257010075
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat
Tyypin tarkenne:	ei määritelty
Ajoitus:	kivikautinen
Rauhoitusluokka:	2
Lukumäärä:	1

SIJAINTI

TM35 lehtijako:	L4131D
Yleislehtijako:	203212
ETRS-TM35FIN:	p =6674025; i =364012; z = 20 m mpy
Koordinaattiselite:	Asuinpaikan keskikoordinaatit muinaisjäännösrekisteristä
Etäisyystieto:	Kirkkonummen kirkosta 8,6 km itäkoilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet:	-
Tutkimukset:	Veikko Lehtosalo 1963, inventointi (kohde 19)
Löydöt:	KM 16186 Asuinpaikkalöytöjä
Kuvaus mj-rekisteri:	Asuinpaikka sijaitsee noin 50 m Tyriksen päärakennuksesta länsilounaaseen, loivasti etelään viettävällä hiekkarinteellä, jonka vietto alempana jyrkkenee. Löydöt saviastianpaloja ja palanutta savea.
Rajaus mj-rekisteri:	Ei aikaisempaa rajausta

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä:	19.10.2012
Inventoijat:	Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
Havaintomahdollisuudet:	Kohtalaiset
Lähikohteet:	Tyris 1, kivikautinen asuinpaikka; Björkhälla, kivikautinen asuinpaikka; Guss, kivikautinen löytöpaikka
Kartat:	Karttaote s. 25 ja 39
Rajausperuste:	Aikaisemmat tiedot, topografia
Valokuvat:	DG2909:1

KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Kirkkonummen Luomassa, Hvitträskintien ja Masalantien risteyksen pohjoispuolella, pellon yläreunassa ja tien pientareella. Paikalla on loivasti etelään, kohti Bobäck bäckenin puronotkoa laskeutuva peltorinne, jota halkoo itä- länsisuunnassa tie Vitträskiin. Inventoinnissa 2012 maanpinta oli kasvillisuuden peitossa, mutta topografian perusteella paikka soveltuisi hyvin kivikautiseksi asuinpaikaksi. Tyris 1 ja Tyris 2 -kohteiden välimatka on alle 100 m, joten ne voitaisiin yhdistää yhdeksi muinaisjäännöskohteeksi. Kohteen tarkempi arviointi maankäytön muuttuessa edellyttäisi koekaivauksia.

Kirkkonummi Vitträsk, Vitträsk

PERUSTIEDOT

Laji:	kiinteä muinaisjäännös
MJTunnus:	1000012906
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat
Tyypin tarkenne:	kyläpaikat
Ajoitus:	historiallinen
Rauhoitusluokka:	2
Lukumäärä:	1

SIJAINTI

TM35 lehtijako:	L4131B
Yleislehtijako:	203209
ETRS-TM35FIN:	p =6675732; i =360594; z = 35-43 m mpy
Koordinaattiselite:	Ladotun kiveyksen gps-koordinaatit muinaisjäännösrekisteristä
Etäisyystieto:	Kirkkonummen kirkosta 8,2 km koilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet:	Kansallisarkisto B20:9/1-2 Brotherus, S., 1700 Kansallisarkisto B19:4/1-10 Lindgren, E.J., 1804–1807 Maisemahistorialliset paikkatietoaineistot 2011
Tutkimukset:	Georg Haggrén <i>et al.</i> 2007, inventointi Oula Seitsonen <i>et al.</i> 2009, inventointi
Löydöt:	-
Kuvaus mj-rekisteri:	Vitträsk on Espoon hallintopitäjään kuulunut kylä tai pikemminkin yksinäistalo, joka oli kirkollisesti osa Kirkkonummea. Vanhin maininta Vitträskistä on jo vuodelta 1433. Talo oli 1600-luvulla ajoittain autiona, mutta se vaurastui 1700-luvulla ja muuttui säätyläisomistukseen siirryttyään 1800-luvulla kartanomaiseksi suurtilaksi. Sittemmin tilan kaikki rakennukset on purettu. Vanha tonttimaa on sijainnut Vitträsk-järven pohjoispuolella peltoihin rajoittuneella kallioisella alueella. Paikka on nykyisin Johtamistaidon opiston itäpuolella sijaitsevaa villiintynyttä puistoa ja metsikköä, jonka halki kulkee pururata. Kasvillisuudessa erottuu yhä 1800-luvun rakennettu puisto ja siitä säilyneitä istutuksia (mm. pihtakuusikuja). Alueella on useita rakennusten kivijalkoja (mm. isoista luonnonkivistä rakennettu noin 13 m pitkä kivijalka) ja kellarikuoppia. Tonttimaan itäosassa erottuu pienehköistä kivistä ladottu kiveys, joka saattaa olla jäänne 1800-lukua vanhemmasta rakennuskannasta.
Rajaus mj-rekisteri:	Ei aikaisempaa rajausta

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä:	18.10.2012
Inventoijat:	Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
Havaintomahdollisuudet:	Hyvät
Lähikohteet:	Aavaranta 3, historiallinen kivirakenne; Aavaranta, kivikautinen asuinpaikka; Aavaranta 2, kivikautinen löytöpaikka
Kartat:	Karttaote s. 15
Rajausperuste:	Näkyvät rakenteet, historialliset kartat, maisemahistorialliset paikkatietoaineistot
Valokuvat:	AKDG2913:1-9
GPS-paikannukset:	Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

Rakennuksen pohja	Kaakko-luodesuuntainen. Kooltaan n. 6x4 m. Kairatessa kalliopin- ta melko lähellä.	360505	6675723
Iso kellarikuoppa	Pohjois-eteläsuuntainen. Kooltaan n. 9x6 m ja syvyydeltään n. 150 cm. Isoja kiviä pohjalla.	360525	6675734
Painanne	Itäkoillis-länsilounassuuntainen. Kooltaan n. 6x5 m. Rakennuksen pohja.	360524	6675746
Kivipenger pää	Iso vanha tammi päällä, kiveys yli 15 m pitkä.	360510	6675758
Hajonnut kiveys		360503	6675750
Ladottuja kiviä kallion reunalla		360556	6675750
Kellarikuoppa rinteessä	6x5 m nelikulmainen muoto, kivirivi reunalla.	360554	6675747
Hajonnutta, kevytrakenteista kivijalkaa		360583	6675746
Kasa kiviä halkaisijaltaan n. 2 m	Vanhan kuusen tyvessä, mahdollinen uunin jäännös.	360585	6675751
Kivilatomus halkaisijaltaan n. 3 m	Runsaasti kariketta päällä ja joukossa.	360586	6675760
Lounais-koillisuuntainen tiili- ja kivikasa	N. 2x4 m, korkeus 30-40 cm. Uunin jäännös.	360606	6675775
Vesikuoppa, vanha kaivo?	Halkaisijaltaan n. 2,5 m, täytetty karikkeella.	360600	6675781
Peltotilkkuja ja ojia	Alueen reuna.	360613	6675775
Ojan kulma		360630	6675790
Ojan kulma		360623	6675805
Kellarikuoppa	Halkaisija n. 6 m, syvyys n. 150 cm, etelä laskevassa rinteessä.	360617	6675723
Toinen kellarikuoppa	Samanlainen, kuin edellinen.	360633	6675724
Painanne terassin päällä	Halkaisija n. 4 m, kairatessa nokista maata 50 cm syvyyteen. Pommikuoppa?	360628	6675832
Kuoppa halkaisijaltaan n. 1,5 m	Kairaus nokista hiekkaa 45 cm syvyyteen.	360631	6675827
Rantakivikko	Halkaisijaltaan 20-30 m alueella.	360737	6675787

KOHDEKuvaus 2012

Kohde sijaitsee Vitträskin järven pohjoisrannalla, hotelli Aavarannan itä- ja kaakkoispuoleisella nurmialueella, lenkkipolkujen reunoilla ja rantametsässä. Österbyntien eteläpuolella on loivasti etelään, kohti järvenrantaan laskeutuva rinne, jossa on runsaasti säilyneitä, historialliseen asutukseen liittyviä rakenteita. Inventoinnissa 2012 näkyvät rakenteet dokumentoitiin villiintyneen puiston ja rantametsän alueilla. Rakenteet sijaitsevat pääosin kallioisemmaksi vaihettuvan mäen rinteillä ja lakialueilla. Niiden eteläpuolella, järven rannalla, on sijainnut historiallisella ajalla viljelymaat. Myös ylempänä rinteessä tavattiin paikoin merkkejä pienistä, vanhoista peltotilkuista ja niihin liittyvistä ojista, jotka erottuivat vielä melko hyvin metsänpohjassa. Koska kohde sijaitsee pääosin rakentamattomalla alueella, se saattaa olla poikkeuksellisen hyvin säily-

nyt. Kohteesta on mahdollista löytää jopa keskiaikaisia kylätontin kerrostumia ja rakenteita. Kauniiseen, vanhaan rantametsään liittyy myös luontoarvoja. Kyseessä on tutkimuksellisesti arvokas kohde kauniissa kulttuurimaisemassa. Kohteen tarkempi arviointi maankäytön muuttuessa edellyttäisi koekaivauksia.

Kuva 9. Kellarikuoppa ja kivirivi kallion reunassa. Kuvattu etelästä. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2913:1).

Kuva 10. Uuninjännös Vitträskin rantametsässä. Kuvattu etelästä. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2913:6).

Kuva 13. Suuri kellarikuoppa rantametsässä etelään laskeutuvassa rinteessä. Kuvattu idästä. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2913:9).

Kirkkonummi Aavaranta 3

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös
 MJTunnus: 1000015082
 Muinaisjäänöstyyppi: kivirakenteet
 Tyypin tarkenne: ei määritelty (aiemmin uuninpohja)
 Ajoitus: historiallinen
 Rauhoitusluokka: 2
 Lukumäärä: 1

SIJAINTI

TM35 lehtijako: L4131B
 Yleislehtijako: 203209
 ETRS-TM35FIN: p =6675712; i =360465; z = 34 m mpy
 Koordinaattiselite: Kivirakenteen gps-koordinaatit vuodelta 2009
 Etäisyystieto: Kirkkonummen kirkosta 8,2 km koilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet: -
 Tutkimukset: Oula Seitsonen *et al.* 2009, inventointi
 Löydöt: -
 Kuvaus mj-rekisteri: Aavaranta 1:n kivikautisen asuinpaikan päälle rakennetulta puttausviheriöltä noin 40 m itään, koivikossa, on nelikulmainen kivirakenne, 1,8 x 2 m. Alla on isompia kiviä ja päällä pienempiä. Kivet ovat pyöreitä. Maa on tummaa ja mullansekaista. Kohde sijaitsee rinteessä noin 50 m päässä Aavaranta opistosta etelään. Rakenne on mahdollisesti uuninpohja ja se saattaa liittyä kohteeseen Kirkkonummi Vitträsk, historiallisen ajan asuinpaikka.
 Rajaus mj-rekisteri: Ei aikaisempaa rajausta

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä: 18.10.2012
 Inventoijat: Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
 Havaintomahdollisuudet: Kohtalaiset
 Lähikohteet: Aavaranta, kivikautinen asuinpaikka; Vitträsk, Vitträsk, historiallinen kyläpaikka
 Kartat: Karttaote s. 15
 Rajausperuste: Rajauksessa yhdistetty kohteeseen Vitträsk, Vitträsk
 Valokuvat: AKDG2854:1
 GPS-paikannukset: Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

Kiveys	Rakennuksen nurkka	360465	6675704
--------	--------------------	--------	---------

KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Vitträskin järven pohjoisrannalla, Österbyntien eteläpuolella, hotelli Aavarannan itä- ja kaakkoispuolen nurmialueella, lenkkipolun läheisyydessä. Rakenne tarkastettiin ja se liittyy melko varmasti kohteeseen Vitträsk historiallinen kylänpaikka. Kyseessä ei vaikuttaisi olevan uunin pohja vaan vanha rakennuksen nurkkakiveys. Inventoinnin 2012 perusteella ehdotetaan, että se yhdistetään kohteeseen 1000015082 Vitträsk. Kohteen tarkempi arviointi maankäytön muuttuessa edellyttäisi koekaivauksia.

Kuva 14. Vuoden 2009 inventoinnissa löytynyt kiveys vaikuttaisi ennemminkin rakennuksen nurkalta, kuin uunilta. Kuvattu etelästä. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2854:1).

Kirkkonummi Luoma, Luoma/Bobäck

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös
 MJTunnus: uusi kohde, ei vielä tunnusta
 Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
 Tyypin tarkenne: kyläpaikat
 Ajoitus: historiallinen
 Rauhoitusluokka: 2 (ehdotus)
 Lukumäärä: 1

SIJAINTI

TM35 lehtijako: L4131D
 Yleislehtijako: 203212
 ETRS-TM35FIN: p =6673897; i =364082; z = 13-23 m mpy
 Koordinaattiselite: Kylätontin gps-keskikoordinaatit
 Etäisyystieto: Kirkkonummen kirkosta 8,6 km itäkoilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet: Kansallisarkisto B19:4/1-10 Lindgren, E.J., 1804–1807
 Kansallisarkisto B19:4/11-15 Ahlström, J. E., 1833–1837
 Maisemahistorialliset paikkatietoaineistot 2011
 Tutkimukset: -
 Löydöt: -

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä: 18.10.2012
 Inventoijat: Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
 Havaintomahdollisuudet: Kohtalaiset
 Lähikohteet: Tyris 1-2, kivikautinen asuinpaikka
 Kartat: Karttaote s. 39
 Rajausperuste: Säilyneet rakenteet, maisemahistorialliset paikkatietoaineistot
 Valokuvat: AKDG2856:1-5
 GPS-paikannukset: Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

Rakennuksenpohja n 4x5 m	Metsässä talon takana	364264	6673963
Kiven ja tiilen sekainen kasa	Purorannassa saunan tai sillan jäännöksiä	364235	6673990
Vanha rakennuksen kivijalka	Pieni kulma säilynyt tallin vieressä	364105	6673899
Mahdollinen kellarikuoppa	Rinteessä kallion juurella	364004	6673844

KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Kirkkonummen Luomassa, Masalantien ja Hvitträskintien risteyksen itäpuolella, Bobäck bäckenin puronotkon reunoilla ja sen kaakkoispuolella, Luomanmäen tien molemmin puolin kohoavilla asutuilla mäillä. Kylässä on ollut 1560-luvun maakirjan mukaan jopa yhdeksän taloa. Viljelyn lisäksi tärkeitä elinkeinoja ovat olleet merenkulku ja laivanrakennus. Vanhat viljelyalat on raivattu Vitträskin järvestä mereen virtaavan Bobäck bäckenin puron ja meren rannoille. Alueen luoteisreunalla mutkittaa Suuri rantatie harjanteilla, joille myös asutus on keskittynyt. Kylä on muodostunut logistisesti tärkeään liikenteen solmu-kohtaan, jossa Suuri rantatie on linjattu merenrannan läheisyyteen. Myöhemmin Kehä III on halkaissut vanhan viljelymaiseman. Kohde tarkastettiin 2012 inventoinnissa. Vanhan kyläasutuksen säilyneitä kerrostumia saattaa olla säilynyt paikalla olevan ratsutilan alueella sekä sen lounais- ja itäpuolen kumpareilla. Mäen laet ovat paikoin kallioiset, mutta niiden rinteillä voi vielä olla jäljellä kerrostumia tai rakenteita jopa 1500-luvun asutuksesta. Alueella havaittiin inventoinnissa 2012 melko laajalla alueella useita rakennuksen pohjia, kellarikuoppia ja mahdollinen uuninpohja. Rajaaminen oli haastavaa ja sitä voi pitää suuntaa-antavana. Kohteen tarkempi arviointi maankäytön muuttuessa edellyttäisi koekaivauksia.

Kuva 15. Mahdollinen rakennuksen kulmakiveys on säilynyt tallin vieressä kumpareella. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2856:4).

Kuva 16. Alueen halki kulkevan Bobäck bäckenin purorannassa on rakennuksen jäännöksiä ja tiilensekainen kasa, mahdollisesti vanha uunijäännös. Kuvattu kaakosta. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2856:3).

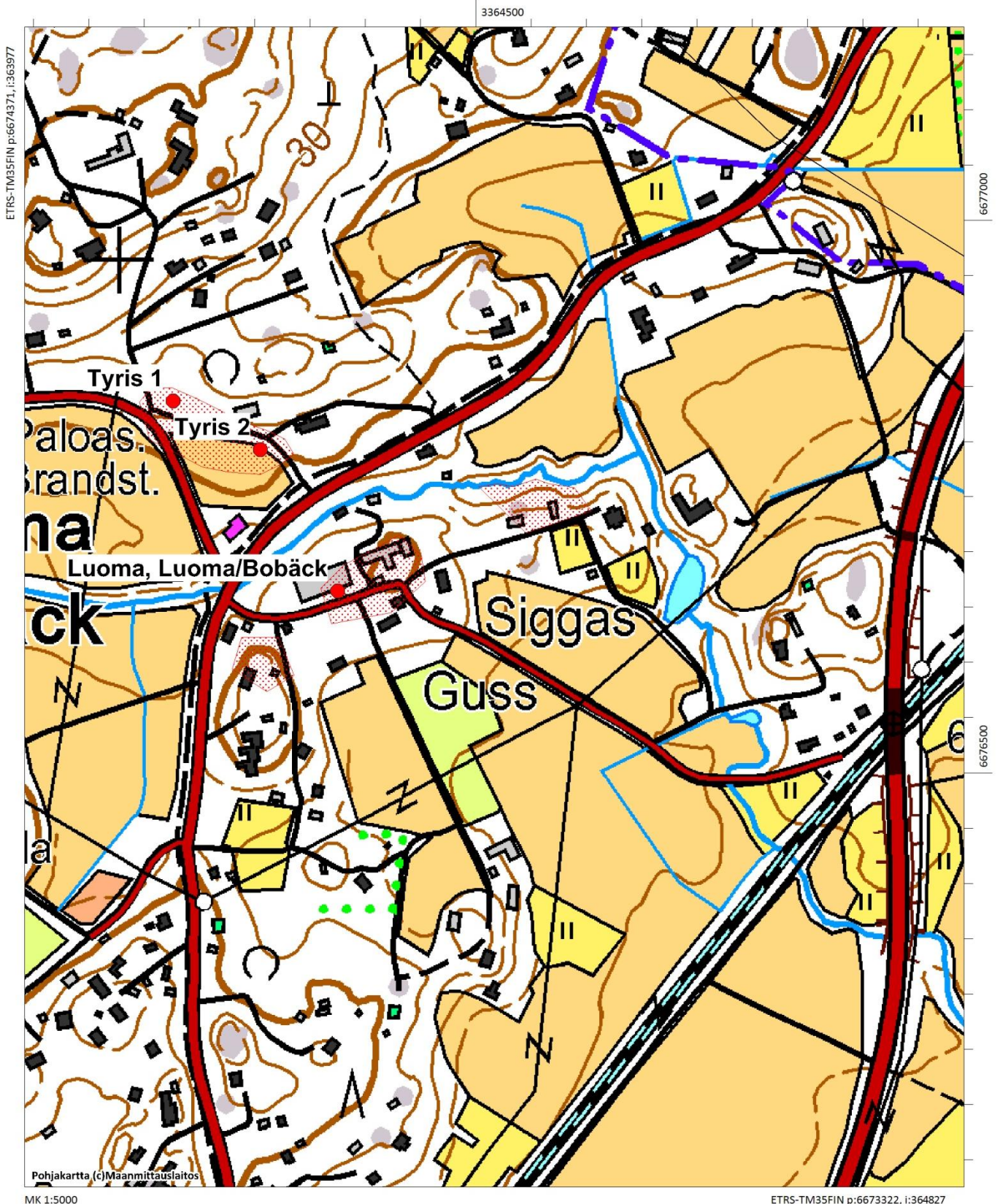
Kuva 17. Luoman kylässä on ollut useita rakennuksia vielä 1800-alussa. Kartta: Kansallisarkisto B19:4/1-10 Lindgren, E.J., 1804–1807.

Kirkkonummi Vitträsk

Kaava-alueen arkeologinen inventointi 2012

Kirkkonummi Luoma, Luoma/Bobäck

Kirkkonummi Tyrís 1-2

Kirkkonummi Kvarnvik

PERUSTIEDOT

Laji:	kiinteä muinaisjäännös
MJTunnus:	uusi kohde, ei vielä tunnusta
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat
Tyypin tarkenne:	vesimyllyt
Ajoitus:	historiallinen
Rauhoitusluokka:	2 (ehdotus)
Lukumäärä:	1

SIJAINTI

TM35 lehtijako:	L4131D
Yleislehtijako:	203209
ETRS-TM35FIN:	p =6673583; i =362542; z = n. 13 m mpy
Koordinaattiselite:	Vesimyllyn eteläreunan gps-koordinaatit
Etäisyystieto:	Kirkkonummen kirkosta 7,3 km koilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet:	Maisemahistorialliset paikkatietoaineistot 2011
Tutkimukset:	-
Löydöt:	-

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä:	19.10.2012
Inventoijat:	Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
Havaintomahdollisuudet:	Hyvät
Lähikohteet:	Kuopila, kivikautinen löytöpaikka; Saunakallio, kivikautinen löytöpaikka
Kartat:	Karttaote s. 42
Rajausperuste:	Näkyvät rakenteet, maisemahistorialliset paikkatietoaineistot
Valokuvat:	AKDG2888:1
GPS-paikannukset:	Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

Kiveys puron mutkassa	Selvästi kasattu	362542	6673583
Maatunut hirsikasa läpilahoja	Purettu rakennus?	362549	6673576

KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Vitträskin järven kaakkoispuolella, kallioiden ympäröimässä puronotkossa, Bobäck bäckenin rannalla. Vuoden 1780 Kuninkaan kartastossa vesimylly on merkitty Bobäck bäckenin mutkaan. Paikka tarkastettiin 2012 inventoinnissa ja todennäköisesti vesimyllyn perustuksen jäännöksiä tavattiin puron mutkassa, sen etelärannan pienellä tasanteella, jonka kärjessä oli kasattuna kiviä. Tasanteen reunalla oli myös kauan aikaa sitten purettu hirsirakennuksen jätekasoja.

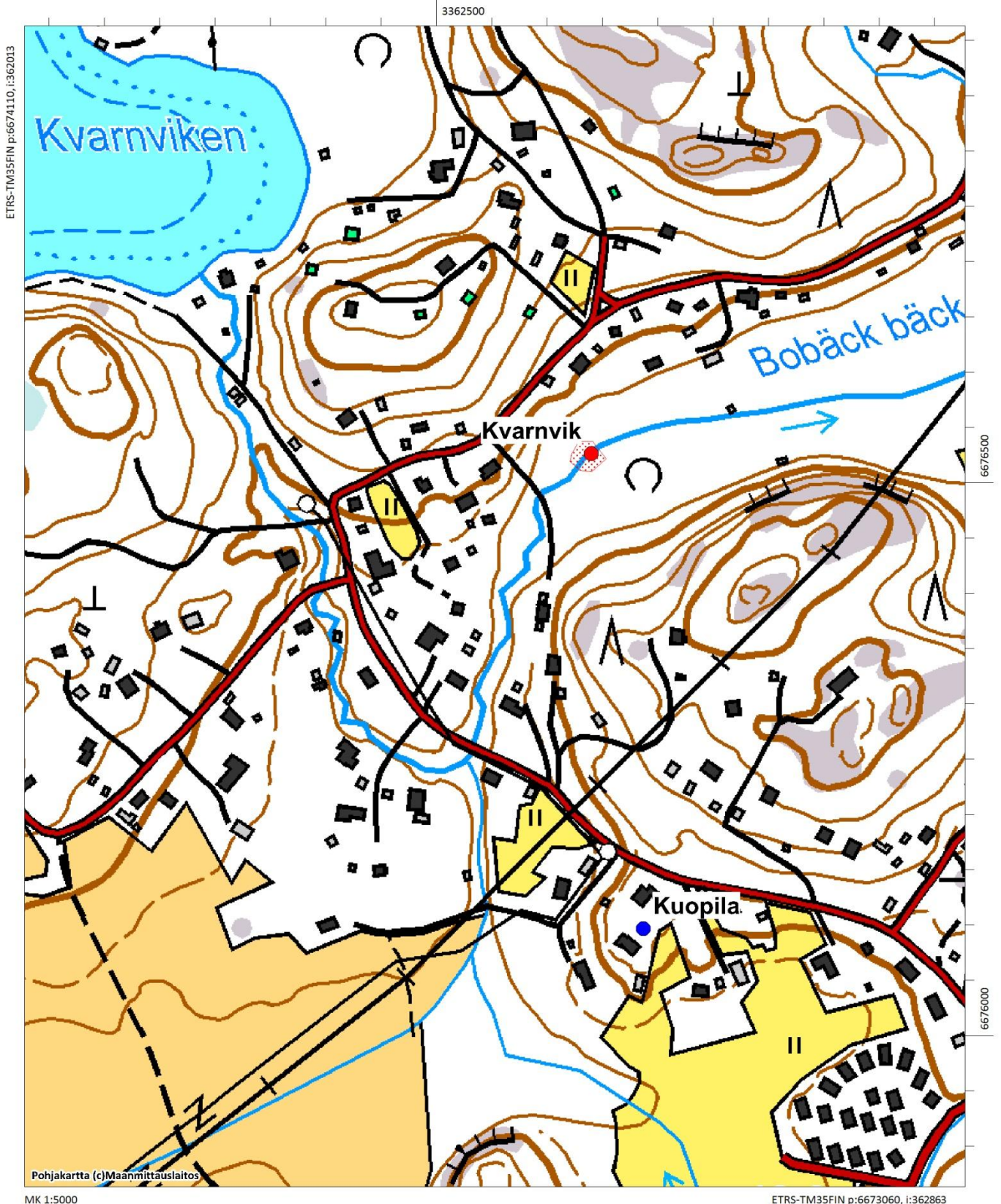

Kuva 18. Vesimyllyn jäännöksiä Bobäck bäckenin puron mutkassa, uoman etelärannalla. Kuvattu etelästä. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2888:1).

Kirkkonummi Vitträsk

Kaava-alueen arkeologinen inventointi 2012

Kirkkonummi Kvarnvik
Kirkkonummi Kuopila

Kirkkonummi Masala

PERUSTIEDOT

Laji:	kiinteä muinaisjäänös
MJTunnus:	uusi kohde, ei vielä tunnusta
Muinaisjäänöstyyppi:	asuinpaikat
Tyyppin tarkenne:	kylänpaikat
Ajoitus:	historiallinen
Rauhoitusluokka:	2 (ehdotus)
Lukumäärä:	1

SIJAINTI

TM35 lehtijako:	L4131D
Yleislehtijako:	203212
ETRS-TM35FIN:	p =6672470; i =363529; z = 13-18 m mpy
Koordinaattiselite:	Kylänpaikan gps-keskikoordinaatit
Etäisyystieto:	Kirkkonummen kirkosta 7,3 km itäkoilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet:	Kansallisarkisto B21:13/2-7 Christén, J. F., 1776–1782 Maisemahistorialliset paikkatietoaineistot 2011
Tutkimukset:	-
Löydöt:	-

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä:	19.10.2012
Inventoijat:	Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
Havaintomahdollisuudet:	Hyvät
Lähikohteet:	Masala, Masaby 2, historiallinen kylänpaikka; Masala Masaby, historiallinen kylänpaikka; Masala Köpas/Köpeby, historiallinen kylänpaikka
Kartat:	Karttaote s. 45
Rajausperuste:	Näkyvät rakenteet, maisemahistorialliset paikkatietoaineistot
Valokuvat:	AKDG2893:1-2
GPS-paikannukset:	Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

Kivillä täytetty	Ojamainen pää kuva itään	363523	6672491
Ojamainen kaivanto	Kiertää kallion juurta	363531	6672497
Ojamainen kaivanto	Pää tien lähellä	363537	6672497
Kellarikuoppa koilliseen laskevassa rinteessä	Koko n 3x4 m, loivapiirteinen ja täytetty	363533	6672482
Hajotettua kivijalkaa kalliolla	Kiviä tuntuu heinikossa, ympärillä lumimarjatiheikköä	363527	6672480
Kuoppa halkaisijaltaan n. 2 m		363530	6672425
Kaivanto	Pää	363536	6672424
Kuoppa kellarin kokoinen		363535	6672432
Talon kokoinen painauma	Hajanaisia kiviä ympärillä ja kallion juurella	363658	6672821

KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Kirkkonummen Masalassa, Masalan koulun ja Masalantien välisellä, heinää ja harvaa lehtipuustoa kasvavalla kumpareella. Vuoden 1780 Kuninkaan kartastossa mäellä on ollut rakennuskeskittymä, jonka kokoluokaksi on merkitty 1. Paikka tarkastettiin 2012 inventoinnissa ja mäen laelta ja reunoilta löytyi mahdollisia rakennuksen pohjia, kellarikuoppa, hajotettua kivijalkaa ja muita kaivantoja. Mäellä on selkeästi ollut myös myöhäisempää asutusta, kuitenkin ilmeisesti Porkkalan vuokra-aikaa edeltävältä ajalta, mutta osa havaituista rakenteista liittyyneen 1700-luvun asutuskeskittymään. Kohteen tarkempi arviointi maankäytön muuttuessa edellyttäisi koekaivauksia.

Kuva 19. 1700-luvun asutuskeskittymä on sijainnut nykyään rakentamattomalla ja paksun heinikon peitossa olevalla tontilla. Kuvaattu kaakosta. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2893:1).

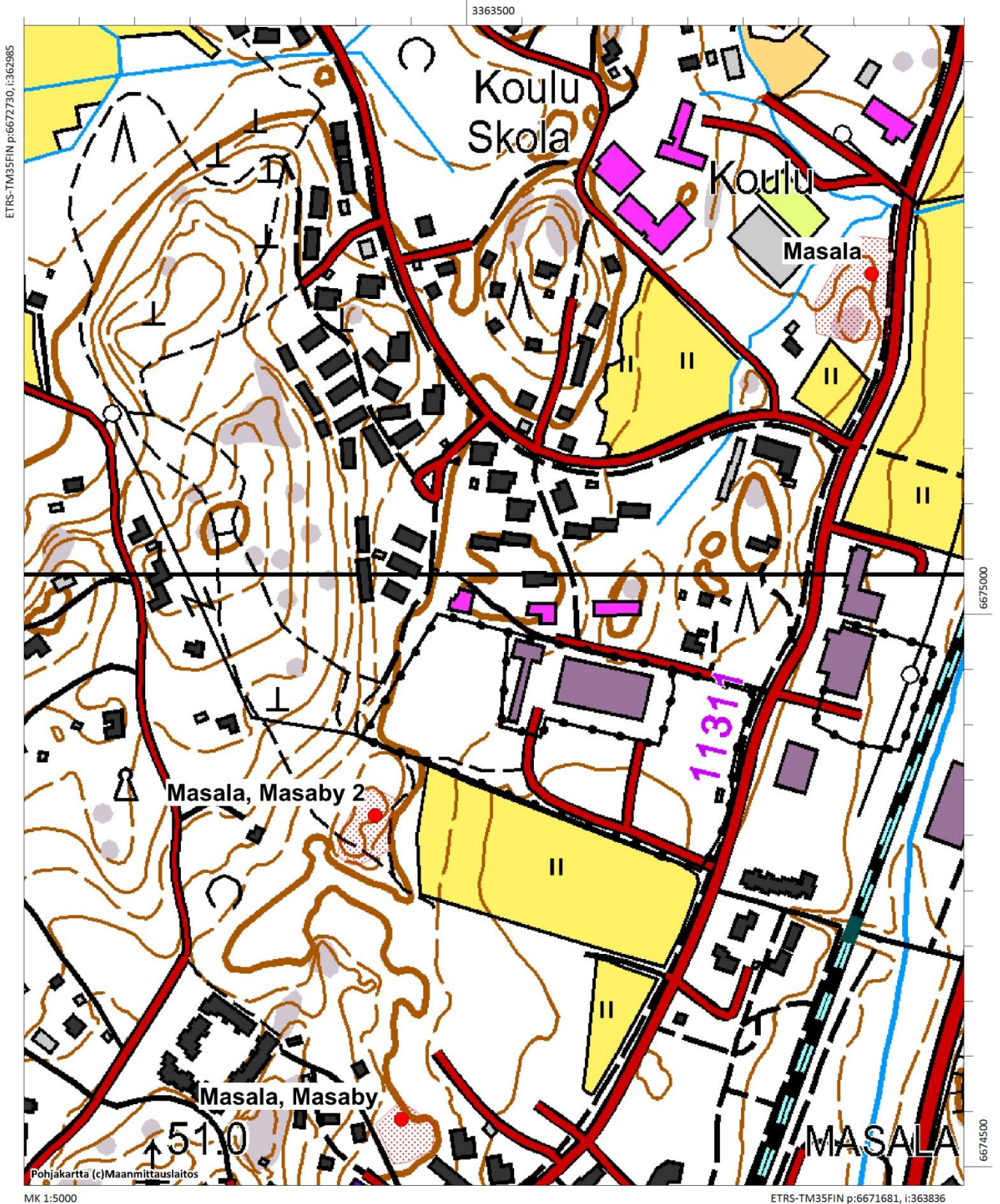
Kirkkonummi Vitträsk

Kaava-alueen arkeologinen inventointi 2012

Kirkkonummi Masala

Kirkkonummi Masala, Masaby

Kirkkonummi Masala, Masaby 2

Kirkkonummi Masala, Masaby 2

PERUSTIEDOT

Laji:	kiinteä muinaisjäänös
MJTunnus:	uusi kohde, ei vielä tunnusta
Muinaisjäänöstyyppi:	asuinpaikat
Tyyppin tarkenne:	kylänpaikat
Ajoitus:	historiallinen
Rauhoitusluokka:	2 (ehdotus)
Lukumäärä:	1

SIJAINTI

TM35 lehtijako:	L4131C
Yleislehtijako:	203209
ETRS-TM35FIN:	p =6671980; i =363080; z = 20-27 m mpy
Koordinaattiselite:	Kylänpaikan gps-keskikoordinaatit
Etäisyystieto:	Kirkkonummen kirkosta 6,6 km itäkoilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet:	Maisemahistorialliset paikkatietoaineistot 2011
Tutkimukset:	-
Löydöt:	-

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä:	19.10.2012
Inventoijat:	Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
Havaintomahdollisuudet:	Hyvät
Lähihohteet:	Masala, Masaby, historiallinen kylänpaikka; Masala Köpas/Köpeby, historiallinen kylänpaikka
Kartat:	Karttaote s. 45
Rajausperuste:	Näkyvät rakenteet, maisemahistorialliset paikkatietoaineistot
Valokuvat:	AKDG2892:1-2
GPS-paikannukset:	Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

Rakennuksenpohja	Kivijalkaa tuntuu kairatessa heinikon alla n 6x4 m alueella	363061	6671961
Mahdollinen talon painauma	Suorakulmainen, n. 6x7 m, loivapiirteinen painanne	363080	6671980
Täytetty kuoppa	Reunat möykkyiset	363081	6671996
Kasattua kiveystä	Hajotettu lähistöllä olevaa rakennusta	363081	6671957

KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Kirkkonummen Masalan keskustassa, Masalantien ja Aktia-urheiluhallin länsipuolella. Paikalla on osin kallioinen kumpare, jonka itäpuolella maasto laskee vanhaksi viljelyalueeksi, joka nykyään on urheilupuiston reunaa ja teollisuusaluetta. Itse kumpare jatkuu länteen ja pohjoiseen laajaksi metsäalueeksi, jossa risteilee valaistuja lenkkipolkuja. Vuoden 1560 maakirjan mukaan kylän taloluku oli kolme. Paikka

tarkastettiin inventoinnissa 2012 ja ulkoilun alueen reunassa olevalta mäeltä löytyi useita rakennusten jäännöksiä. Kairatessa kallioiden reunalla tavattiin tiilensekaista, nokista maata. Mäellä on ollut myös myöhäisempää, rakenteiden perusteella ilmeisesti jopa Porkkalan vuokra-ajan jälkeistä asutusta. Pitkälti rakentamattomalla mäellä, erityisesti lakialueella, saattaa kuitenkin olla säilynyt 1500-luvun asutuskerroksia. Kohteen tarkempi arviointi maankäytön muuttuessa edellyttäisi koekaivauksia.

Kuva 20. Tuija Väisänen tutkii rakennuksen kivijalkaa heinikossa. Kuvattu kaakosta. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2892:1).

Kirkkonummi Masala, Masaby

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös
 MJTunnus: uusi kohde, ei vielä tunnusta
 Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
 Tyypin tarkenne: kyläpaikat
 Ajoitus: historiallinen
 Rauhoitusluokka: 2 (ehdotus)
 Lukumäärä: 1

SIJAINTI

TM35 lehtijako: L4131C
 Yleislehtijako: 203209
 ETRS-TM35FIN: p =6671705; i =363104; z =20-22 m mpy
 Koordinaattiselite: Kyläpaikan gps-keskikoordinaatit
 Etäisyystieto: Kirkkonummen kirkosta 6,5 km itäkoilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet: Maisemahistorialliset paikkatietoaineistot 2011
 Tutkimukset: -
 Löydöt: -

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä: 19.10.2012
 Inventoijat: Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
 Havaintomahdollisuudet: Huonot
 Lähikohteet: Masala, Köpas/Köpeby, historiallinen kyläpaikka, Masala, Masaby 2, historiallinen kyläpaikka
 Kartat: Karttaote s. 45
 Rajausperuste: Maisemahistorialliset paikkatietoaineistot
 Valokuvat: -
 GPS-paikannukset: Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

Tyhjä tontti	Kairatessa hyvä, noensekainen hiekka	363104	6671684
Tiheä kasvillisuus	Ei havaittu rakenteita	363105	6671683

KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Kirkkonummen Masalan keskustassa, Masalantielta luoteeseen johtavien Tinanrinteen ja Tinantien välisessä maastossa. Paikalla on vehreitä omakotitalotontteja, joiden välissä on tyhjä, rakentamaton tonttimaa. Vuoden 1560 maakirjan mukaan paikalla on muu tonttimaa ja vuoden 1780 kartalla kylä, jonka kokoluokaksi on merkitty 3. Aluetta tarkastettiin 2012 inventoinnissa ja tyhjää tonttia kairatessa saatiin useita havaintoja noensekaisesta hiekasta. Hyvin tiheän takiaiskasvillisuuden takia kivirakenteita ei kyetty havaitsemaan. Alue jatkuu luoteeseen Gamla-Tinan vanhalle museoalueelle, jossa on useita rakennuksenpohjia sekä museon muistokivi. Kirkkonummen kotiseutuyhdistyksen 1900-luvun alussa perustama tilamuseo turmeltui Porkkalan vuokra-ajalla, jonka jälkeen toiminta siirrettiin uudelle museoalueelle Lapinkylän Alisgårdeniin. Alue edustaa melko hyvin säilynyttä historiallisen ajan kylämäkeä keskeisellä paikalla kirkon läheisyydessä. Kohteen tarkempi arviointi maankäytön muuttuessa edellyttäisi koekaivauksia.

Kirkkonummi Masala, Köpas/Köpeby

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös
 MJTunnus: uusi kohde, ei vielä tunnusta
 Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
 Tyypin tarkenne: kylänpaikat
 Ajoitus: historiallinen
 Rauhoitusluokka: 2 (ehdotus)
 Lukumäärä: 1

SIJAINTI

TM35 lehtijako: L4131C
 Yleislehtijako: 203209
 ETRS-TM35FIN: p =6671531; i =362923; z = 20-45 m mpy
 Koordinaattiselite: Köpaksen päärakennuksen gps-koordinaatit
 Etäisyystieto: Kirkkonummen kirkosta 6,4 km itäkoilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet: Maisemahistorialliset paikkatietoaineistot 2011
 Tutkimukset: -
 Löydöt: -

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä: 19.10.2012
 Inventoijat: Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
 Havaintomahdollisuudet: Kohtalaiset
 Lähikohteet: Masala, Masaby, historiallinen kylänpaikka
 Kartat: Karttaote s. 52
 Rajausperuste:
 Valokuvat: DG2889:1
 GPS-paikannukset: Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

Kuva päärakennuksesta koilliseen	Vanhoja luonnonkiviä hyödynnetty kivijalassa	362914	6671514
Vanhempia rakennuksen pohjia	Uuninjäänös	362902	6671630
Kellari		362900	6671624
Rakennuksen kulma		362899	6671624
Kuoppa	Halkaisija noin 3 m	362911	6671609
Kiveys jatkuu parkkipaikan kulmalta metsään		362917	6671609
Kuoppa halk. n. 3 m		362920	6671613
Kuoppa täytetty romulla		362930	6671614

KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Kirkkonummen Masalan keskustassa, Kauppilanpolun (ruots. Köpasstigen) ja Sepänkyläntien välisessä korttelissa. Vuoden 1560 maakirjan mukaan Köpaksen kylän taloluku oli yksi. Kohde tarkastettiin 2012 inventoinnissa. Paikalla on omakotitalotalo, joka toimii nykyään päiväkotina. Sen ympäristössä on leikkikenttää ja lisärakennuksia. Vanha tonttimaa sijaitsee topografian ja historiallisten karttojen perusteella juuri päärakennuksen läheisyydessä, jossa voi mahdollisesti olla vielä säilynyt vanhoja asutuserroksia tai rakenteita. Kohteen ympäristöä tarkastellessa metsästä, Köpaksen tilan pohjoispuolelta, löytyi useita vanhoja, suuria kivijalkoja, kiviaitoja ja uuninjäänöksiä, jotka lienee hylätty Porkkalan vuokra-ajalla. Rakenteet liittyvät Köpaksen tilan myöhempiin vaiheisiin. Joukossa voi kuitenkin olla myös vanhempaa perua olevaa asutuserrostumaa. Kohteen tarkempi arviointi maankäytön muuttuessa edellyttäisi koekaivauksia.

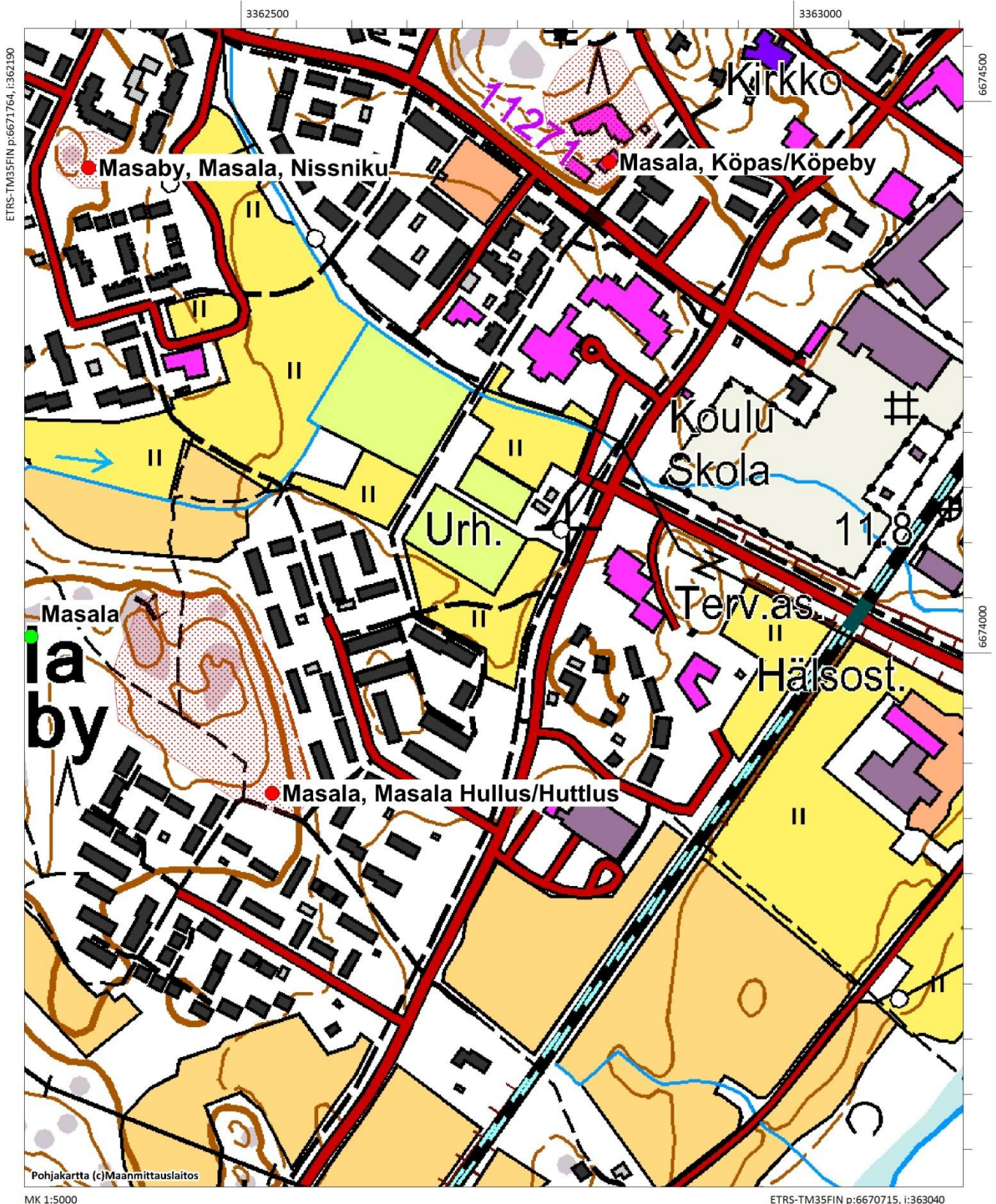
Kuva 21. Vanhoja luonnonkiviä on hyödynnetty rakennuksen kivijalassa merkinä paikalla olleista vanhemmista rakennuksista. Kuvattu lounaasta. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2889:1).

Kirkkonummi Vitträsk Kaava-alueen arkeologinen inventointi 2012

Kirkkonummi Masala, Köpas/Köpeby

Kirkkonummi Masaby, Masala, Nissniku

Kirkkonummi Masala, Masala Hullus/Huttlus

Kirkkonummi Masaby, Masala, Nissniku

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös
 MJTunnus: uusi kohde, ei vielä tunnusta
 Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
 Tyyppin tarkenne: torpat
 Ajoitus: historiallinen
 Rauhoitusluokka: 2 (ehdotus)
 Lukumäärä: 1

SIJAINTI

TM35 lehtijako: L4131C
 Yleislehtijako: 203209
 ETRS-TM35FIN: p =6671526; i =362452; z = 20-24 m mpy
 Koordinaattiselite: Kaivetun vallin reunan gps-koordinaatit
 Etäisyystieto: Kirkkonummen kirkosta 5,8 km itäkoilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet: Kansallisarkisto B21:13/1 Westermarck, J. P., 1769
 Kansallisarkisto B21:13/2-7 Christén, J. F., 1776-1782
 Kansallisarkisto B21:13/8 Christén, J. F., 1791
 Kansallisarkisto B21:13/9 Nyberg, O. V., 1861
 Maisemahistorialliset paikkatietoaineistot 2011
 Tutkimukset: -
 Löydöt: -

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä: 23.10.2012
 Inventoijat: Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
 Havaintomahdollisuudet: Kohtalaiset
 Lähikohteet: Masala, Köpas/Köpeby, historiallinen kylänpaikka; Masala, Masala, Hullus/Huttlus, historiallinen kylänpaikka
 Kartat: Karttaote s. 52
 Rajausperuste: Näkyvät rakenteet, maisemahistorialliset paikkatietoaineistot, topografia
 Valokuvat: AKDG2899:1-2
 GPS-paikannukset: Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

Vanhoja rakennuksen pohjia	Kiviä hujan hajan ja kaivettu tasanne	362460	6671528
Kaivetun vallin reuna	Törmässä palaneita kiviä	362452	6671526
Kaivetun alueen kulmaus		362458	6671520
Hajotettua kivijalkaa	Osassa kiviä poranjalkia	362463	6671525

KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Masalan keskustassa, Sepänkyläntieltä etelään risteävien Nissnikuntien ja Nissnikunraitin välisellä alueella. Paikalla on taloyhtiöiden väliin jäävä metsäinen kumpare, jolla kasvaa harvakseltaan puita ja sen itäpuolella aukeaa laaja nurmialue. Vuoden 1780 Kuninkaan kartastossa mäelle on merkitty läheisen Hulluksen tilan torppa-asutusta. Paikka tarkastettiin 2012 inventoinnissa, jolloin todettiin, että Nissnikun mäki sijaitsee asutuksen välissä ja on nykyään rakentamaton. Paikalla on useita eriaikaisia rakennuksen pohjia, kellarikuoppia ja kaivantoja. Vanhimmat niistä liittyvät todennäköisesti 1700-luvun torppa-asutukseen. Kairatessa hiekkaisessa maassa oli havaittavissa tiilimurskaa ja nokea. Paikkaa käytetään nykyään lasten leikkeihin ja majanrakennukseen. Kohteen tarkempi arviointi maankäytön muuttuessa edellyttäisi koekaivauksia.

Kuva 22. Nissnikun mäellä on ollut 1700-luvulla torppa. Nykyään alue on lähitalon lasten majanrakennuspaikka. Kuvattu idästä. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2899:1).

Kuva 23. Hajotettua kivijalkaa mäen reunalla. Kuvattu kaakosta. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2899:1).

Kuva 24. Nissnikun torppa (ylh.), Hulluksen rustholli (kesk.) ja Ingvaldsbyn kylä (alh.) vuoden 1752 kartalla. Kartta: Kansallisarkisto B21:13/1.

Kirkkonummi Masala, Masala Hullus/Huttlus

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös
 MJTunnus: uusi kohde, ei vielä tunnusta
 Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
 Tyypin tarkenne: kylänpaikat
 Ajoitus: historiallinen
 Rauhoitusluokka: 2 (ehdotus)
 Lukumäärä: 1

SIJAINTI

TM35 lehtijako: L4131C
 Yleislehtijako: 203209
 ETRS-TM35FIN: p =6670959; i =362618; z = 17-32 m mpy
 Koordinaattiselite: Kylätontin kaakkosreunan gps-koordinaatit
 Etäisyystieto: Kirkkonummen kirkosta 5,7 km itäkoilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet: Kansallisarkisto B21:13/1 Westermark, J. P., 1769
 Kansallisarkisto B21:13/2-7 Christén, J. F., 1776–1782
 Kansallisarkisto B21:13/8 Christén, J. F., 1791
 Kansallisarkisto B21:13/9 Nyberg, O. V., 1861
 Maisemahistorialliset paikkatietoaineistot 2011
 Tutkimukset: -
 Löydöt: -

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä: 23.10.2012
 Inventoijat: Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
 Havaintomahdollisuudet: Hyvät
 Lähikohteet: Masaby, Masala, Nissniku, historiallinen torpanpaikka; Ingvalsby, Ingvalsby/Ingalsby, historiallinen kylänpaikka
 Kartat: Karttaote s. 52 ja 86
 Rajausperuste: Näkyvät rakenteet, maisemahistorialliset paikkatietoaineistot
 Valokuvat: AKDG2878:1-17
 GPS-paikannukset: Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

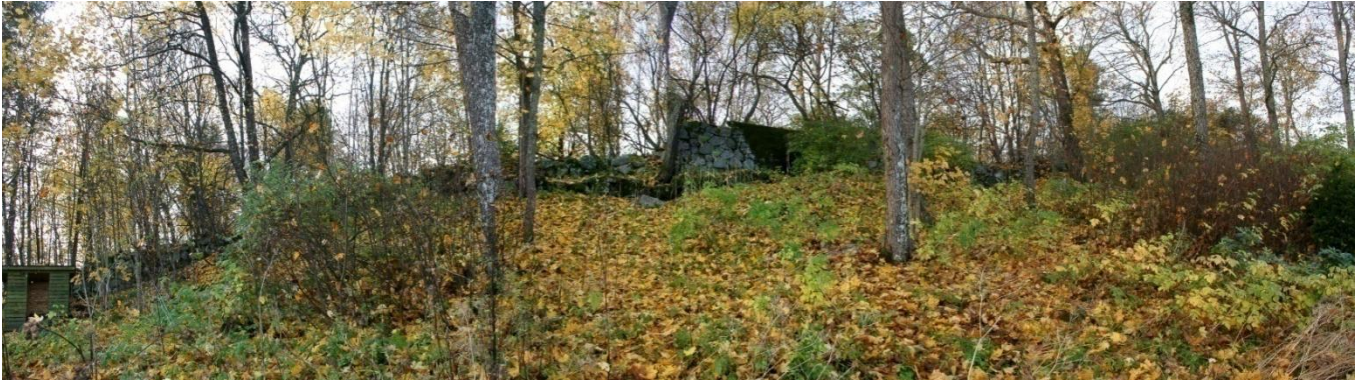
Ammusvarasto/bunkkeri	Sementtirakenteinen holvi, jossa oviaukko	362525	6671122
Kuva lounaaseen	Ammusvarasto	362531	6671127
Sementtikaivo		362524	6671129
Kivillä täytetty kuoppa	Vanhoja tiiliä pinnalla ja kairatessa pohjalla kiviä	362531	6671129
Kaivanto ammusvaraston päällä	N. 5x10 m laaja, hiekkaa ja kiveä kairatessa	362524	6671122
Bunkkeri	Suorakulmainen, kooltaan n. 6x10 m, sementtireunus	362505	6671080
Ilma-aukko	Vaarallinen putkenpää	362500	6671072

Hajotettu kivirakenne	Vanhempaa perua kuin bunkkeri	362506	6671089
Rakennuksen pohja	Hevosenkengänmuotoinen rinteessä, halkaisija n. 6 m	362492	6671081
Rakennuksen pohjaa	Porakiveä ja rautatappeja	362516	6671046
Kivivallireunus ja tasanne		362534	6671050
Kivivalli		362527	6671052
Möykky vallissa	Haudattu jotain	362526	6671069
Kivivalli kaartuu tähän	Kallion reuna	362519	6671087
Rakennuksen pohja ja ajoramppi	N. 5x7 m, selkeät vallit	362545	6671081
Kuoppa n. 5 m vallin reunassa		362550	6671077
Rakennuksen pohja 6x6 m	Alla kivijalka, päällä sementti	362555	6671055
Kivikasa	Halkaisijaltaan 4 m alueella	362579	6671059
Massiivinen kivipenger	Alkupää	362623	6670993
Massiivinen kivipenger	Kulma	362633	6670992
Massiivinen kivipenger	Muuttuu holvatuksi muuriksi	362624	6671002
Muuri tästä pohjoiseen porakiveä	Itäosa luonnonkivistä	362620	6671010
Graniittiraput mäen päälle		362614	6671013
Holvattu tiilikellari suu	Suu rapattu sementillä huoneen halkaisija noin 10 m	362611	6671018
Massiivinen kivimuurin pää		362603	6671025
Ulompi kivipenger	Tasainen n. 10x4 m alue	362600	6671038
Kivipenger puutarhaan?	Alkupää	362596	6671035
Kulkuaukko omenatarhaan		362585	6671020
Kivipenger pää		362575	6671010
Rakennuksen pohja	Kivijalka n. 6x7 m	362568	6671011
Vanha puistovaahtera		362573	6671005
Vanha puistovaahtera		362580	6670998
Vanha puistovaahtera		362586	6670988
Hajonnutta kiveystä		362586	6671004
Vanha puistovaahtera		362557	6670997
Vanha lehmus		362608	6670977
Kuva luoteeseen Hullus	Vaahterakuja johtaa paikalle	362633	6670944
Vanha kivijalka	Navetta tai talli sementtiä ja porakiveä	362626	6670913
Nurkka		362613	6670904
Nurkka		362597	6670925
Nurkka		362608	6670934
Metalliheloja kalliossa		362554	6671034
Täällä asti kivivallin alin osa		362617	6671043

KOHDEKUVAAUS 2012

Kohde sijaitsee Kirkkonummen Masalan eteläosassa, Masalantieltä luoteeseen risteävän Framnäsin puistotien päässä. Paikalla on puistomainen alue ja villiintynyt vanha puutarha, jossa siellä täällä kasvaa jaloja lehtipuita, mm. vanhoja puistolehmuksia ja -vaahteroita sekä omenapuita. Vuoden 1560 maakirjan mukaan Hulluksen/Huttluksen kylän taloluku oli yksi ja 1780 Kuninkaan kartastossa paikalla oli talo ja rakennuskokoonaisuus. Alue tarkastettiin 2012 inventoinnissa ja koko mäki osoittautui mielenkiintoiseksi historialliseksi kokonaisuudeksi, jossa useita eriaikaisia asutuskerrostumia sekä puolustusvarustuksia, mm. lähes ehjä betonirakenteinen suojahuone ja tuliasema. Hullus on hyvin säilynyt monikerroksinen kokonaisuus tyhjällä

tontilla, jossa on vielä vanhan villiintyneen puutarhan yksityiskohtia hahmotettavissa. Tiiliholvattu kellari mäen itäreunan järeässä graniittimuurissa ja -penkereessä on hyvin säilynyt ja sitä lienee hyödynnetty myös puolustusvarustuksiin liittyvänä varastona tai suojahuoneena. Komealla paikalla sijaitseva mielenkiintoinen kokonaisuus on ehdottomasti suojelun ja tutkimuksen arvoinen ja sitä voisi hyödyntää myös opastettuna käyntikohteena. Kohteen tarkempi arviointi maankäytön muuttuessa edellyttäisi koekaivauksia.

Kuva 25. Hulluksen kivimuri erottuu kauas mäen itäreunalla. Kuvattu idästä. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2878:1).

Kuva 26. Graniittiraput johtavat mäen päälle. Kuvattu idästä. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2878:5).

Kuva 27. Holvatus tiilikellarin suuosa on rapattu. Kellaritila noin 10 m levyinen. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2878:6).

Kuva 28. Bunkkerissa on useita huoneita. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2878:14).

Kuva 29. Bunkkeri Hulluksen mäen reunalla. Kuvattu lännestä. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2878:13).

Kirkkonummi Ingvalsby, Ingvalsby/Ingalsby

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös
 MJTunnus: uusi kohde, ei vielä tunnusta
 Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
 Tyypin tarkenne: kylänpaikat
 Ajoitus: historiallinen
 Rauhoitusluokka: 2 (ehdotus)
 Lukumäärä: 1

SIJAINTI

TM35 lehtijako: L4131C
 Yleislehtijako: 203209
 ETRS-TM35FIN: p =6670374; i =362480; z = 23-32 m mpy
 Koordinaattiselite: Kylänpaikan keskipisteen gps-koordinaatit
 Etäisyystieto: Kirkkonummen kirkosta 5,3 km itäkoilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet: Kansallisarkisto B21:13/1 Westermarck, J. P., 1769
 Kansallisarkisto B21:13/2-7 Christén, J. F., 1776–1782
 Kansallisarkisto B21:13/8 Christén, J. F., 1791
 Kansallisarkisto B21:13/9 Nyberg, O. V., 1861
 Maisemahistorialliset paikkatietoaineistot 2011
 Tutkimukset: -
 Löydöt: -

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä: 23.10.2012
 Inventoijat: Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
 Havaintomahdollisuudet: Hyvät
 Lähikohteet: Ingvalsby, Karras, Historiallinen kylänpaikka
 Kartat: Karttaote s. 63
 Rajausperuste: Näkyvät rakenteet, maisemahistorialliset paikkatietoaineistot
 Valokuvat: AKDG2882:1-3
 GPS-paikannukset: Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

Rakennuksen pohja	Kuoppa jossa kiveä ja tiiltä	362484	6670419
Rakennuksen pohja	Kuoppa jossa tiiltä ja kiveä	362480	6670431
Toinen samanlainen	Välissä kivijalkaa	362478	6670436
Rakennuksen pohja	Kuoppa nelisk. halk. n. 4 m	362467	6670445
Purkukasa tiiltä ja kiveä	Tiilet vanhan näköisiä	362463	6670446
Vanha ramppi	Ei olemassa olevaan rakennukseen	362429	6670418
Peltoraunio	Raivattuja kiviä	362408	6670391
Tumma tulikukka	Kallion reunassa	362417	6670384

KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Kirkkonummen Länsi-Jorvaksessa, Masalantien länsireunalla sijaitsevan Östergårdin tilan mailla. Vuoden 1560 maakirjan mukaan kylän taloluku oli neljä ja 1780 Kuninkaan kartastossa kylän kokoluokka oli yksi. Paikalla on vanha maatila, jonka puutarhamaalla ja laidoilla on useita vanhoja rakennuksen kivijalkoja, kellarikuoppia ja muita kaivantoja. Mäellä on asuttu pitkään ja siellä on saattanut säilyä jopa 1500-1700-lukujen rakenteita ja kerrostumia. Tontin länsiosassa kallion reunalla kasvaa lisäksi tummaa tulikukkaa, joka on ns. arkeofyyttikasvi ja viihtyy vanhoilla asuinpaikoilla. Kohteen tarkempi arviointi maankäytön muuttuessa edellyttäisi koekaivauksia.

Kuva 30. Kylässä on ollut 1560-luvulla neljä taloa ja 1780-luvulla yksi talo. Kuvattu lännestä. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2882:1).

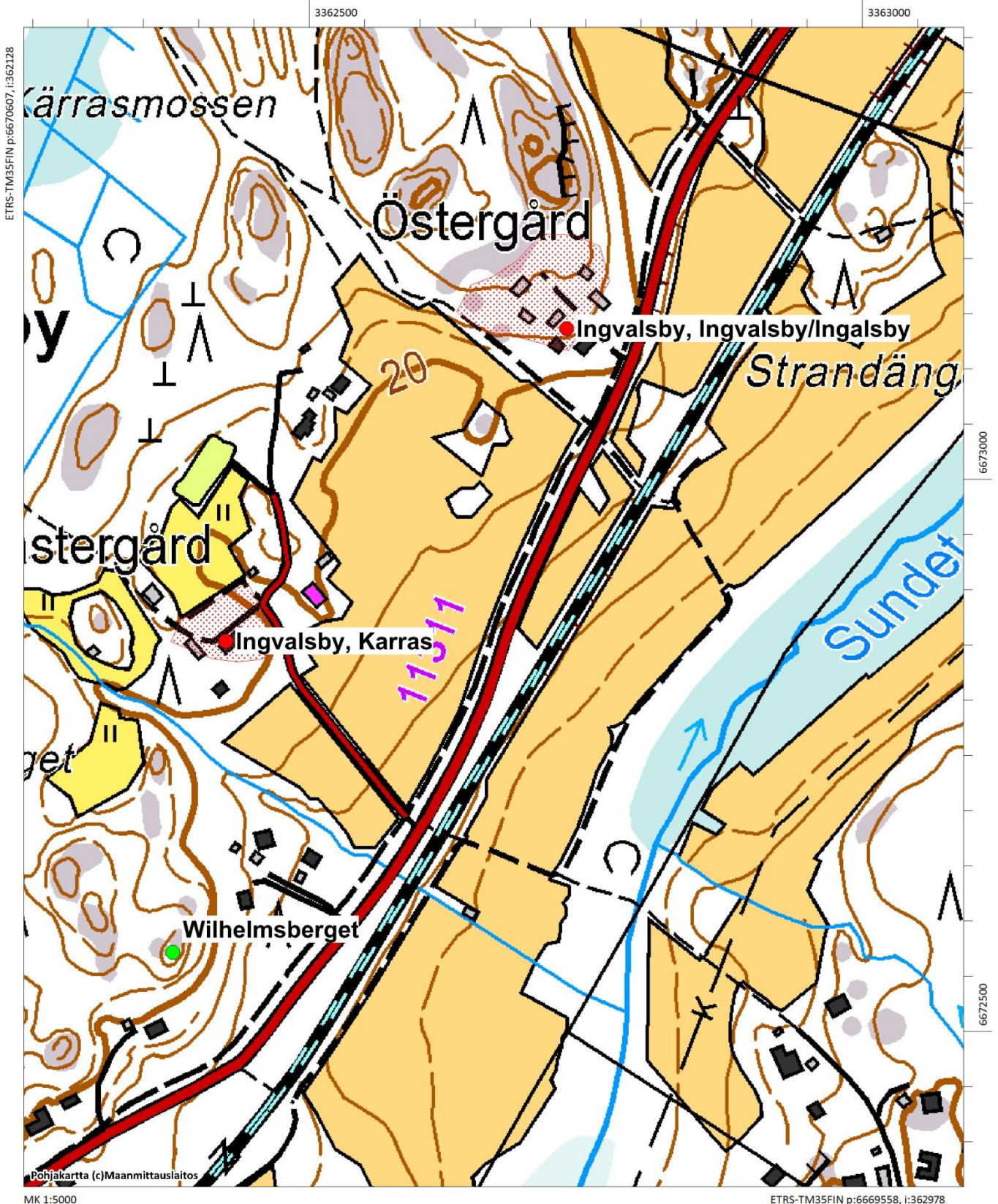
Kuva 31. Neliskulmainen rakennuksen pohja metsän reunassa. Kuvattu lounaasta. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2882:3).

Kirkkonummi Vitträsk Kaava-alueen arkeologinen inventointi 2012

Kirkkonummi Ingvalsby, Ingvalsby/Ingalsby

Kirkkonummi Ingvalsby, Karras

Kirkkonummi Wilhelmsberget

Kirkkonummi Ingvalsby, Karras

PERUSTIEDOT

Laji:	kiinteä muinaisjäännös
MJTunnus:	uusi kohde, ei vielä tunnusta
Muinaisjäännöstyyppi:	asuinpaikat
Tyyppin tarkenne:	kylänpaikat
Ajoitus:	historiallinen
Rauhoitusluokka:	2 (ehdotus)
Lukumäärä:	1

SIJAINTI

TM35 lehtijako:	L4131C
Yleislehtijako:	203209
ETRS-TM35FIN:	p =6670091; i =362172; z = 19-23 m mpy
Koordinaattiselite:	Päärakennuksen gps-koordinaatit
Etäisyystieto:	Kirkkonummen kirkosta 4,9 km itäkoilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet:	Maisemahistorialliset paikkatietoaineistot 2011
Tutkimukset:	-
Löydöt:	-

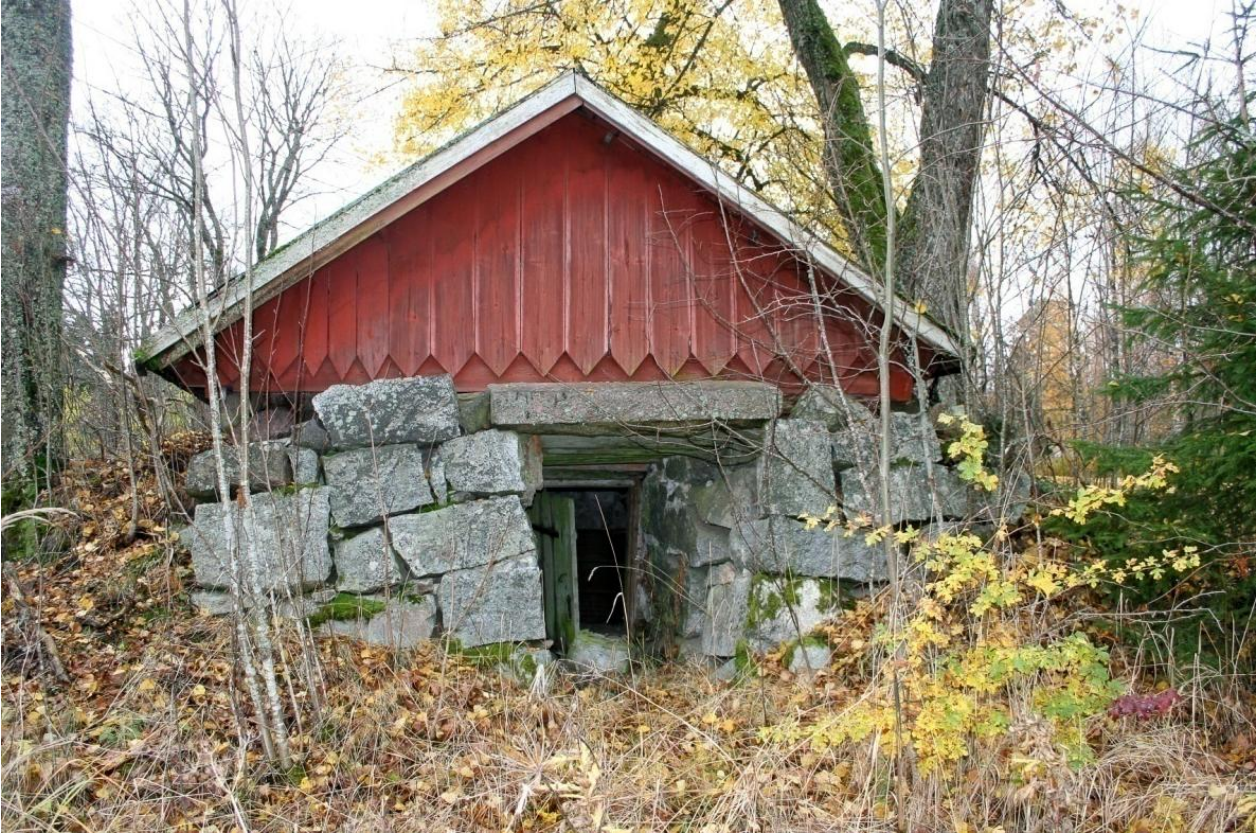
INVENTOINTI 2012

Päivämäärä:	23.10.2012
Inventoijat:	Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
Havaintomahdollisuudet:	Hyvät
Lähikohteet:	Ingvalsby, Ingvalsby/Ingalsby, historiallinen kylänpaikka
Kartat:	Karttaote s. 63
Rajausperuste:	Maisemahistorialliset paikkatietoaineistot, koekairaukset, topografia
Valokuvat:	AKDG2886:1
GPS-paikannukset:	Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

Maakellari	Vanha 1800 l alku min	362203	6670108
------------	-----------------------	--------	---------

KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Kirkkonummen Länsi-Jorvaksessa, Masalantieltä Västergårdin tilalle johtavan tilustien varressa. Peltoalueen luoteisreunassa on vanha maatila pihapireineen ja talousrakennuksineen. Vuoden 1780 Kuninkaan kartastossa paikalle on merkitty kylä, jonka kokoluokka on yksi. Paikka tarkastettiin 1012 inventoinnissa ja tontilla on vanha hirsirakenteinen talo, jonka kivijalka vaikuttaisi hyödynnetyn pitkällä aikavälillä. Koekairauksissa puutarha-alueen maaperä on hiekkavaa ja paikoin saatiin havaintoja nokisemmista kerroksista. Tontilla on mahdollisesti säilynyt 1700-luvun rakenteita tai asutuskerroksia nykyisen päärakennuksen ja sen pihamaan tuntumassa. Kohteen tarkempi arviointi maankäytön muuttuessa edellyttäisi koekairauksia.

Kuva 32. Maakellari Karraksen tontin laidalla, tien reunassa. Kuvattu länteen. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2886:1).

LÖYTÖPAIKAT:**Kirkkonummi Kuopila****PERUSTIEDOT**

Laji: löytöpaikka
 MJTunnus: 100003808
 Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
 Tyypin tarkenne: irtolöytö
 Ajoitus: kivikautinen

SIJAINTI

TM35 lehtijako: L4131D
 Yleislehtijako: 203209
 ETRS-TM35FIN: p =6673153; i =362589; z = 23-25 m mpy
 Koordinaattiselite: Arvioitu löytöpaikka
 Etäisyystieto: Kirkkonummen kirkosta 7 km koilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet: Europaeus 1922:14
 Tutkimukset: Aarne Europaeus 1922, inventointi
 Veikko Lehtosalo 1963, inventointi (kohde 106)
 Löydöt: KM 6106:1 Stenyxa
 Kuvaus mj-rekisteri: Kapeateräinen kirves (KM 6106:1) on löytynyt Masalasta Kuopilan torpan maalta. Paikka on noin 700 m Vitträskin Kvarnvikenistä kaakkoon ja 1700 m Masalan asemalta pohjoisluoteeseen Vitträskin suuntaan johtavan tien länsipuolella. Kuopilan talo on peltoaukealle pistävässä niemekkeessä. Asuinpaikka mahdollinen tämän niemekkeen etelä- ja itärinteellä. Kasvillisuuden takia aluetta ei voitu tutkia tarkemmin vuoden 1963 inventoinnissa.

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä: 19.10.2012
 Inventoijat: Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
 Havaintomahdollisuudet: Huonot
 Lähikohteet: Saunakallio, kivikautinen löytöpaikka; Kvarnvik, historiallinen myllynpaikka
 Kartat: Karttaote s. 42 ja 72
 Valokuvat: AKDG2887:1

KOHDEKUVAUS 2012

Löytöpaikka sijaitsee Vitträskin Kvarnvikistä Masalaan johtavan Hommaksentien eteläreunalla, loivasti eteläkaakkoon viettävässä rinteessä. Löytöpaikka tarkastettiin 2012 inventoinnissa ja pienen mökkivanhuksen todettiin vielä olevan paikallaan. Torpan eteläpuoleiset pellot olivat tarkastushetkellä ummessa. Melko hiljattain kunnostetut Hommaksentien ojaleikkaukset käytiin läpi, mutta niissä ei havaittu mitään kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavia löytöjä tai rakenteita. Paikka soveltuisi hyvin kivikautiseksi asuinpaikaksi mutta sellaisesta ei inventoinnissa tällä kertaa saatu havaintoja.

Kuva 33. Kivikirves on löytynyt Kuopilan torpan pellolta. Torppa on edelleen pystyssä villiintyneellä tontilla. Kuvattu itäkaakosta.
Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2887:1).

Kirkkonummi Aavaranta 2

PERUSTIEDOT

Laji:	löytöpaikka
MJTunnus:	100003857
Muinaisjäännöstyyppi:	löytöpaikat
Tyyppin tarkenne:	irtolöytö
Ajoitus:	kivikautinen

SIJAINTI

TM35 lehtijako:	L4131B
Yleislehtijako:	203209
ETRS-TM35FIN:	p =6675747; i =360303; z = 25 m mpy
Koordinaattiselite:	Arvioitu löytöpaikka
Etäisyystieto:	Kirkkonummen kirkosta 8,1 km pohjoiskoilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet:	-
Tutkimukset:	Veikko Lehtosalo 1963, inventointi Oula Seitsonen <i>et al.</i> 2009, inventointi
Löydöt:	KM 7587:8 Kivikirves
Kuvaus mj-rekisteri:	Kivikirves (KM 7587:8) on löydetty Aavarannan huvilan puutarhatöissä. Paikka on etelään viettävää rinnettä. Kasvillisuuden takia paikkaa ei voitu tutkia vuoden 1963 inventoinnissa. Löytöpaikan päälle on sittemmin rakennettu Aavaranta opiston rakennus.

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä:	17.10.2012
Inventoijat:	Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
Havaintomahdollisuudet:	Huonot
Lähikohteet:	Aavaranta, kivikautinen asuinpaikka; Aavaranta 3, historiallinen kivirakenne
Kartat:	Karttaote s. 15
Valokuvat:	AKDG2853:1

KOHDEKUVAUS 2012

Löytöpaikka sijaitsee Vitträskin järven pohjoisrannalla, Österbyntien eteläpuolella, hotelli Aavarannan asvaltoidulla pihamaalla. Paikka tarkastettiin 2012 inventoinnissa. Arvioidulla löytöpaikalla rinne nousee loivasti kohti pohjoista. Paikka soveltuisi topografian perusteella kivikautiseksi asuinpaikaksi, mutta jos sellainen on paikalla joskus ollut, se on melko suurella todennäköisyydellä tuhoutunut historiallisen ajan viljelytoiminnassa, huvila-asutuksen puutarhatöissä tai viimeistään hotellin rakennustöiden yhteydessä.

Kuva 34. Kivikirves on löytynyt nykyisen hotelli Aavarannan piha-alueelta. Kuvattu etelästä. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2853:1).

Kirkkonummi Saunakallio

PERUSTIEDOT

Laji: löytöpaikka
 MJTunnus: 100003897
 Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
 Tyyppin tarkenne: irtolöytö
 Ajoitus: kivikautinen

SIJAINTI

TM35 lehtijako: L4131D
 Yleislehtijako: 203209
 ETRS-TM35FIN: p =6672976; i =362961; z = 20 m mpy
 Koordinaattiselite: Arvioitu löytöpaikka
 Etäisyystieto: Kirkkonummen kirkosta 7,2 km koilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet: -
 Tutkimukset: -
 Löydöt: KM 31512 Itäkarjalainen tasataltta
 Kuvaus mj-rekisteri: Itäkarjalainen tasataltta (KM 31512) on löytynyt 1970-luvulla Heparinjärven eteläpuolisilta pelloilta. Tarkat löytötiedot puuttuvat.

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä: 19.10.2012
 Inventoijat: Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
 Havaintomahdollisuudet: Kohtalaiset
 Lähikohteet: Kuopila, kivikautinen löytöpaikka; Kvarnvik, historiallinen myllynpaikka
 Kartat: Karttaote s. 72
 Valokuvat: AKDG2907:1
 GPS-paikannukset: Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

Katsottiin ojaleikkaukset	Ei havaintoja	362654	6673188
Kuva etelään	Löytö vanhoilta pelloilta, nykyään rakennettua pientaloaluetta	362954	6673001

KOHDEKUVAAUS 2012

Löytöpaikka sijaitsee Vitträskin Kvarnvikistä Masalaan johtavan Hommaksentien varressa, pientaloalueella. Alue on nykyään melko tiiviisti rakennettua ja asfaltoitua taajamaa. Löytöpaikka tarkastettiin 2012 inventoinnissa, mutta ympäristön oli muuttunut kiviesineen löytöajankohdasta melkoisesti. Alueen tuoreet ojaleikkaukset tarkastettiin, mutta niistä ei saatu havaintoja säilyneestä muinaisjäännöksestä.

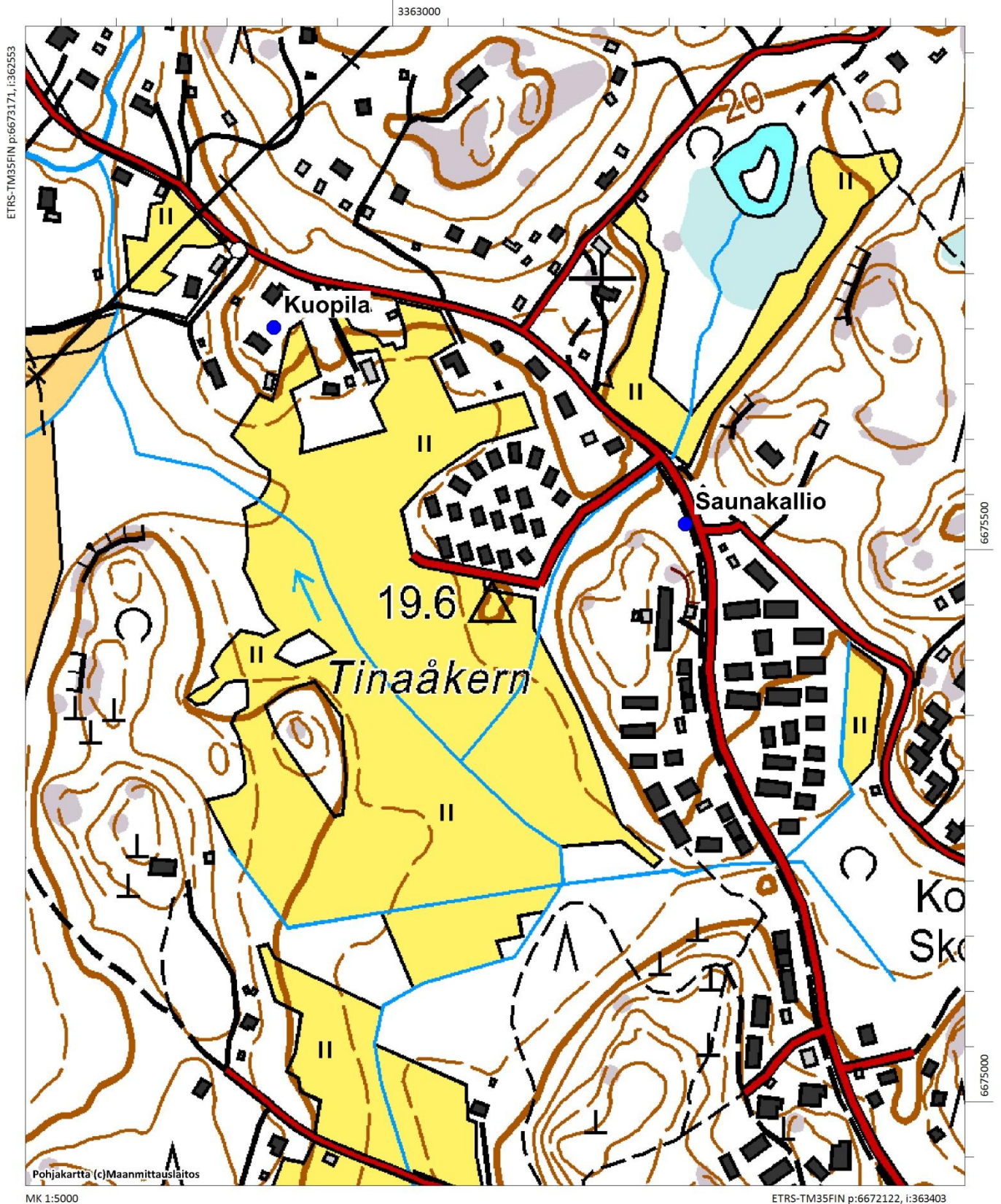

Kuva 35. Itäkarjalainen tasatalta on löytynyt 1970-luvulla pellolta, joka nykyään on rakennettua aluetta. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2907:1).

Kirkkonummi Vitträsk

Kaava-alueen arkeologinen inventointi 2012

Kirkkonummi Saunakallio
Kirkkonummi Kuopila

Kirkkonummi Guss

PERUSTIEDOT

Laji:	löytöpaikka
MJTunnus:	100005151
Muinaisjäänöstyyppi:	löytöpaikat
Tyypin tarkenne:	irtolöytö
Ajoitus:	kivikautinen

SIJAINTI

TM35 lehtijako:	L4131D
Yleislehtijako:	203212
ETRS-TM35FIN:	p =6674305; i =363474; z = 25 m mpy
Koordinaattiselite:	Arvioitu löytöpaikka
Etäisyystieto:	Kirkkonummen kirkosta 8,5 km koilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet:	Europaeus 1922:15
Tutkimukset:	Aarne Europaeus 1922, inventointi Veikko Lehtosalo 1963, inventointi (kohde 118)
Löydöt:	KM 5562 Kourutaltan teräosa
Kuvaus mj-rekisteri:	Kourutaltan teräosa (KM 5562) on löytynyt Luoman Gussin talosta 800 m länsiluoteeseen, länteen viettävästä peltorinteestä, joka on 100–200 m Vitträskiin vievästä tiestä pohjoiseen. Viljelysten takia löytöpaikkaa ei voitu tutkia vuoden 1963 inventoinnissa. Lähellä Björkhällan kivikautinen asuinpaikka.

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä:	19.10.2012
Inventoijat:	Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
Havaintomahdollisuudet:	Kohtalaiset
Lähikohteet:	Björkhälla, kivikautinen asuinpaikka; Tyräs 1-2, kivikautinen asuinpaikka
Kartat:	Karttaote s. 25
Valokuvat:	AKDG2865:1

KOHDEKUVAAUS 2012

Löytöpaikka sijaitsee Hvitträskintiestä pohjoiseen risteävän Storlandintien varressa, noin 200 m Björkhällan asuinpaikasta koilliseen hieman korkeammalla rantatasolla. Löytöpaikka tarkastettiin 2012 inventoinnissa, mutta kasvillisuus esti peltoalueen lähemmän tarkastelun. Paikalta ei saatu havaintoja mahdollisesta kivikautisesta asuinpaikasta.

Kuva 36. Kourutaltan katkelman löytöpaikka peltorinteellä ojan tuntumassa. Kuvattu lännestä. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2865:1).

Kirkkonummi Vitträskin ranta

PERUSTIEDOT

Laji:	löytöpaikka
MJTunnus:	1000015238
Muinaisjäännöstyyppi:	löytöpaikat
Tyyppin tarkenne:	irtolöytö
Ajoitus:	kivikautinen

SIJAINTI

TM35 lehtijako:	L4131B
Yleislehtijako:	203209
ETRS-TM35FIN:	p =6675560; i =360930; z = 35 m mpy
Koordinaattiselite:	Löytöpaikan gps-koordinaatit vuodelta 2009
Etäisyystieto:	Kirkkonummen kirkosta 8,3 km koilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet:	-
Tutkimukset:	Oula Seitsonen <i>et al.</i> 2009, inventointi
Löydöt:	KM 38144 Kvartsi-iskoksia
Kuvaus mj-rekisteri:	Kvartsi-iskosten löytöpaikka sijaitsee noin 80 m Rauhalantien ja Aavarannantien risteyksestä länteen. Kolme iskosta (KM 38144) löytyi maan pinnalta, lyhtypylvään ja lenkkipolun väliseltä alueelta, missä polku tekee jyrkän mutkan etelään päin. Paikalla ei havaittu merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä. Terassinlaki on noin 35 m mpy ja se laskee loivasti. Lenkkipolun mutkassa pintamaannos on sekoittunut ilmeisesti tien rakentamisen vuoksi. Maaperä on hiekkaa.

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä:	17.10.2012
Inventoijat:	Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
Havaintomahdollisuudet:	Kohtalaiset
Lähikohteet:	Vitträsk, Vitträsk, historiallinen kylänpaikka; Aavaranta 3, historiallinen kivirakenne; Aavaranta, kivikautinen asuinpaikka
Kartat:	Karttaote s. 15
Valokuvat:	AKDG2914:1

KOHDEKUVAUS 2012

Löytöpaikka sijaitsee Vitträskin järven pohjoisrannalla, Rauhalantien ja Aavarannantien risteyksessä. Paikalla on valaistu lenkkipolku, jonka lyhtypylvään juuresta on löytynyt kvartsia inventoinnissa 2009. Löytöpaikka tarkastettiin 2012 inventoinnissa ja vaikuttaisi siltä, että kyseessä voi olla lenkkipolulle tuotu sepelikvartsi. Sitä löytyi muutamia paloja juuri lyhtypylvään läheisyydessä. Löytöpaikalla ei tehty uusia havaintoja.

Kuva 37. Vuoden 2009 opetusinventoinnin kvartsien löytöpaikka on lenkipolun reunalla, valaisinpylvään juurella. Kuvattu lounaasta. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2914:1).

Kirkkonummi Hvitträskin sauna

PERUSTIEDOT

Laji:	löytöpaikka
MJTunnus:	1000015245
Muinaisjäännöstyyppi:	löytöpaikat
Tyyppin tarkenne:	irtolöytö
Ajoitus:	kivikautinen

SIJAINTI

TM35 lehtijako:	L4131D
Yleislehtijako:	203209
ETRS-TM35FIN:	p =6674247; i =362334; z = n. 25 m mpy
Koordinaattiselite:	Löytöpaikan gps-koordinaatit vuodelta 2009
Etäisyystieto:	Kirkkonummen kirkosta 7,8 km koilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet:	-
Tutkimukset:	Oula Seitsonen <i>et al.</i> 2009, inventointi
Löydöt:	KM 38132:1-2 Asuinpaikkalöytöjä
Kuvaus mj-rekisteri:	Löytöpaikka sijaitsee Hvitträskin huvilan saunarakennuksen välittömässä läheisyydessä. Saunarakennus on jyrkän rinteiden alapuolella järveä kiertävällä terassilla. Järven ja jyrkänten välille jää noin 100 m leveä kaistale loivasti viettävää maata, jolta vuoden 2009 inventoinnissa löydettiin kolme kvartsi-iskosta ja kvartsiittia (KM 38135:1–2). Alue on maaperältään hiekkaista ja kasvaa mäntyä.

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä:	17.10.2012
Inventoijat:	Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
Havaintomahdollisuudet:	Kohtalaiset
Lähikohteet:	Hvitträsk, kalliomaalaus; Kvarnvik, historiallinen myllynpaikka
Kartat:	Karttaote s. 78
Valokuvat:	AKDG2881:1

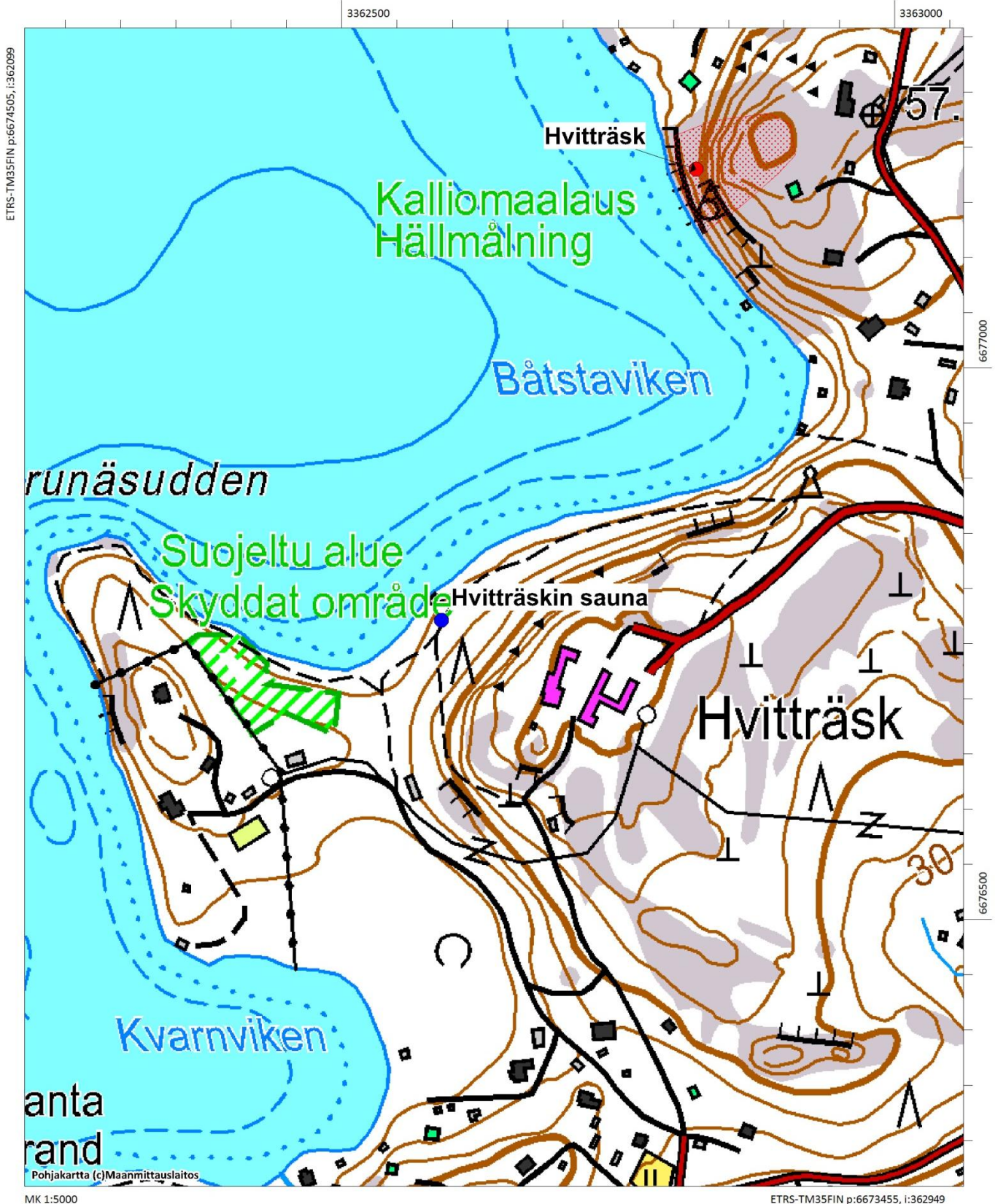
KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Vitträskin järven itärannalla, Hvitträskin huvilan länsipuolella. Maasto laskeutuu jyrkästi huvilalta länteen kohti rantasaunaa ja järvenrantaa. Löytöpaikka tarkastettiin 2012 inventoinnissa ja paikalla havaittiin karkeaa irtomaata, jonka joukossa on runsaasti kvartsi- ja kvartsiittisepeitä. On mahdollista, että löydöt liittyvät täytemaakerrokseen. Paikalla ei tehty uusia havaintoja.

Kirkkonummi Vitträsk

Kaava-alueen arkeologinen inventointi 2012

Kirkkonummi Hvitträskin sauna
Kirkkonummi Hvitträsk

MUUT HUOMIOITAVAT KOHTEET:

Kirkkonummi Jorvaksen vanha vesitorni

PERUSTIEDOT

MJTunnus:	ei muinaisjäännös
Tyyppi:	vesitornit
Tarkenne:	-
Ajoitus:	1900-luvun alku

SIJAINTI

TM35 lehtijako:	L4131A
Yleislehtijako:	203208
ETRS-TM35FIN:	p =6669327; i =361536; z = 28 m mpy
Koordinaattiselite:	Vesitornin gps-koordinaatit
Etäisyystieto:	Kirkkonummen kirkosta 4 km itäkoilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet:	-
Tutkimukset:	-
Löydöt:	-

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä:	23.10.2012
Inventoijat:	Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
Havaintomahdollisuudet:	Hyvät
Lähikohteet:	Wilhelmsberget, puolustusvarustus; Jorvas, historiallinen kylänpaikka
Kartat:	Karttaote s. 81
Valokuvat:	AKDG2884:1

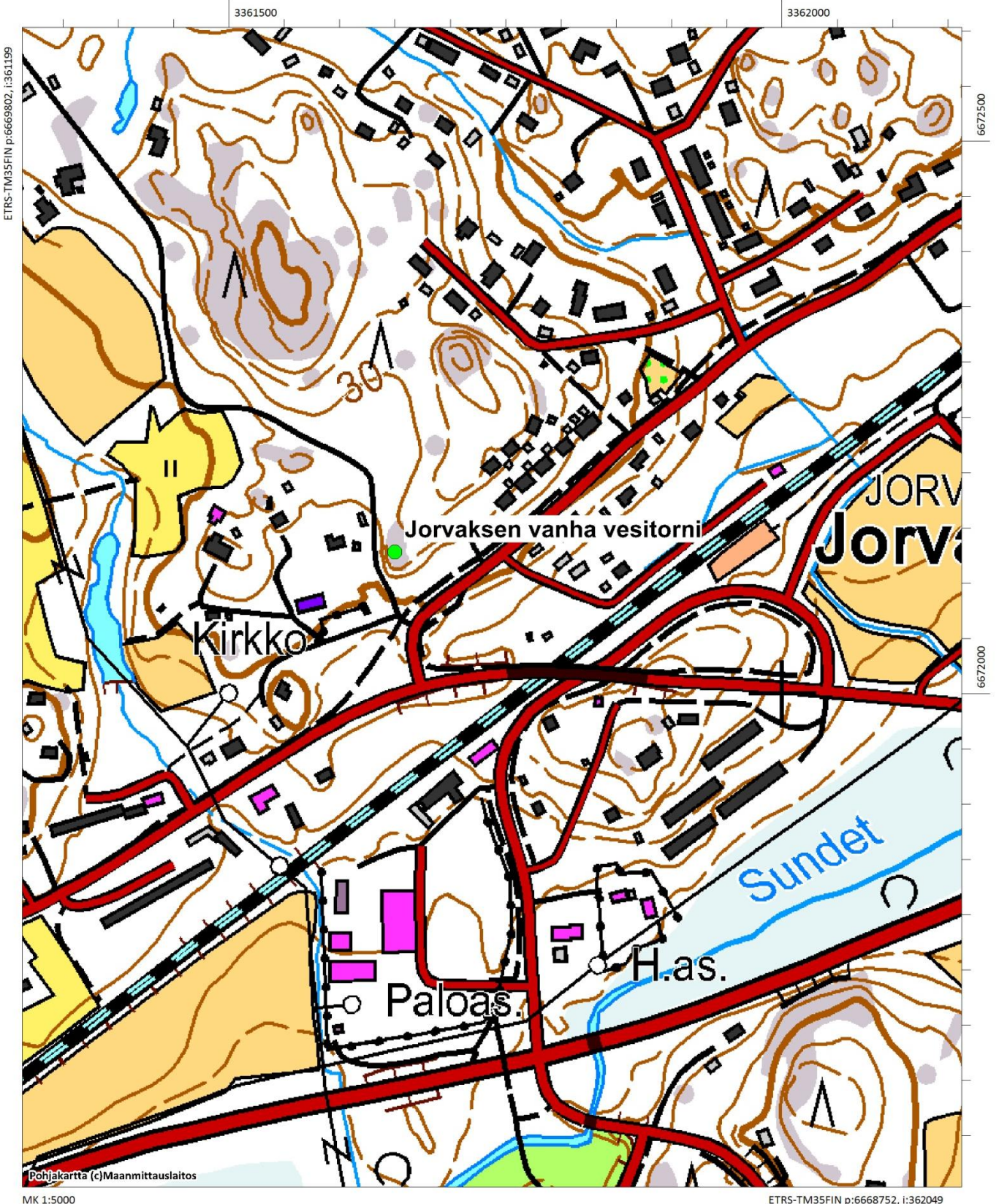
KOHDEKUVAAUS 2012

Kohde sijaitsee Kirkkonummen Länsi-Jorvaksessa, Masalantien ja Vanhan Jorvaksentien risteuksen pohjoispuolella, pohjoiseen risteävän Löfdalantien alkupäässä. Vesitornin jäljille päästiin läheisen asukkaan vihjeen avulla ja se on rakennettu 1900-luvun alussa Elfvingin kartanon tarpeisiin. Vesitorni seisoo edelleen melko hyväkuntoisena kallion päällä tien pohjoispuolella ja sen betonirakenteisista seinistä erkanee kupariputkia maastoon. Torni toimii nykyään mm. geokätkönä ja graffitiseinänä.

Kuva 38. Jorvaksen vanha vesitorni. Edustalla Tuija Väisänen. Kuvattu eteläkääkosta. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2884:1).

Kirkkonummi Vitträsk
Kaava-alueen arkeologinen inventointi 2012
Kirkkonummi Jorvaksen vanha vesitorni

Kirkkonummi Wilhelmsberget

PERUSTIEDOT

MJTunnus: ei muinaisjäännös
 Tyyppi: puolustusvarustukset
 Tarkenne: tuliasemat?
 Ajoitus: moderni

SIJAINTI

TM35 lehtijako: L4131C
 Yleislehtijako: 203209
 ETRS-TM35FIN: p =6669809; i =362124; z = 30-35 m mpy
 Koordinaattiselite: Kivipaasien gps-koordinaatit
 Etäisyystieto: Kirkkonummen kirkosta 4,7 km itäkoilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet: Silvast 2004
 Tutkimukset: -
 Löydöt: -

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä: 23.10.2012
 Inventoijat: Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
 Havaintomahdollisuudet: Hyvät
 Lähikohteet: Jorvaksen vanha vesitorni; Ingvalsby, Karras, historiallinen kyläpaikka
 Kartat: Karttaote s. 63
 Valokuvat: AKDG2912:1
 GPS-paikannukset: Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

Räjätyskivikasa	Halk. n. 15 m alueella	361946	6670019
Kaivanto	Halk. n 3x7 m	362124	6669809
Hiekkakuopan reuna	Halk. 20 m	362137	6669794
Porattuja kivipaasia		362143	6669830

KOHDEKUVAUS 2012

Kohde sijaitsee Kirkkonummen Länsi-Jorvaksessa, Masalantieltä luoteeseen kohoavan Wilhelmsbergetin kallioisen metsäalueen kaakkoisreunalla. Inventoinnissa 2012 kohteen jäljille päästiin Pekka Silvastin 2004 keräämien sotahistoriallisten aineistojen avulla. Kallion reunalla, maatuneen hiekkakuopan yläpuolella, havaittiin kaivantoja ja porattuja kivipaasia. Lisäksi alueen luoteispuolelta, kallion reunalta pisteestä 361946/6670019, löytyi räjäytetyn kiviaineksen kasoja.

Kuva 39. Porakivipaasia maatuneen hiekkakuopan yläpuolella. Kuvattu lännestä. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2912:1).

Kirkkonummi Masala

PERUSTIEDOT

MJTunnus: ei muinaisjäänös
 Tyyppi: puolustusvarustukset
 Tarkenne: taisteluhauta-alue
 Ajoitus: moderni

SIJAINTI

TM35 lehtijako: L4131C
 Yleislehtijako: 203209
 ETRS-TM35FIN: p =6671101; i =362400; z = 20-33 m mpy
 Koordinaattiselite: Juoksuhaudan pään gps-koordinaatit
 Etäisyystieto: Kirkkonummen kirkosta 5,6 km itäkoilliseen

ARKISTOTIEDOT

Lähteet: -
 Tutkimukset: -
 Löydöt: -

INVENTOINTI 2012

Päivämäärä: 23.10.2012
 Inventoijat: Satu Koivisto ja Tuija Väisänen
 Havaintomahdollisuudet: Hyvät
 Lähikohteet: Masala, Masala, Hullus/Huttlus, historiallinen kylänpaikka; Masala, Masala, Nissniku, historiallinen torpanpaikka
 Kartat: Karttaote s. 86
 Valokuvat: AKDG2894:1-3
 GPS-paikannukset: Garmin Montana 650t (tarkkuus ±5 m)

Maakumpu	Halkaisija n. 5 m	362414	6670883
Kuoppa rinteessä	Halkaisija n. 4 m	362401	6670894
Kaivanto		362384	6670912
Kaivanto	Pää	362370	6671065
Kaivanto	Kulma	362368	6671075
Kaivanto pää	Leveys n. metri	362370	6671078
Juoksuhauta	Pää	362400	6671101
Juoksuhauta		362405	6671104
Juoksuhauta		362409	6671107
Juoksuhauta		362416	6671114
Juoksuhauta		362421	6671115
Juoksuhauta		362430	6671120
Kuoppa	Pommikuoppa	362423	6671099
Juoksuhauta		362437	6671123

Juoksuhauta		362441	6671127
Tästä uusi juoksuhauta kohti kalliota		362458	6671115
Juoksuhauta		362473	6671117
Juoksuhauta	Pää	362480	6671114
Tieura	Pohjois-eteläsuuntainen	362471	6671100

KOHDEKUVAUS 2012

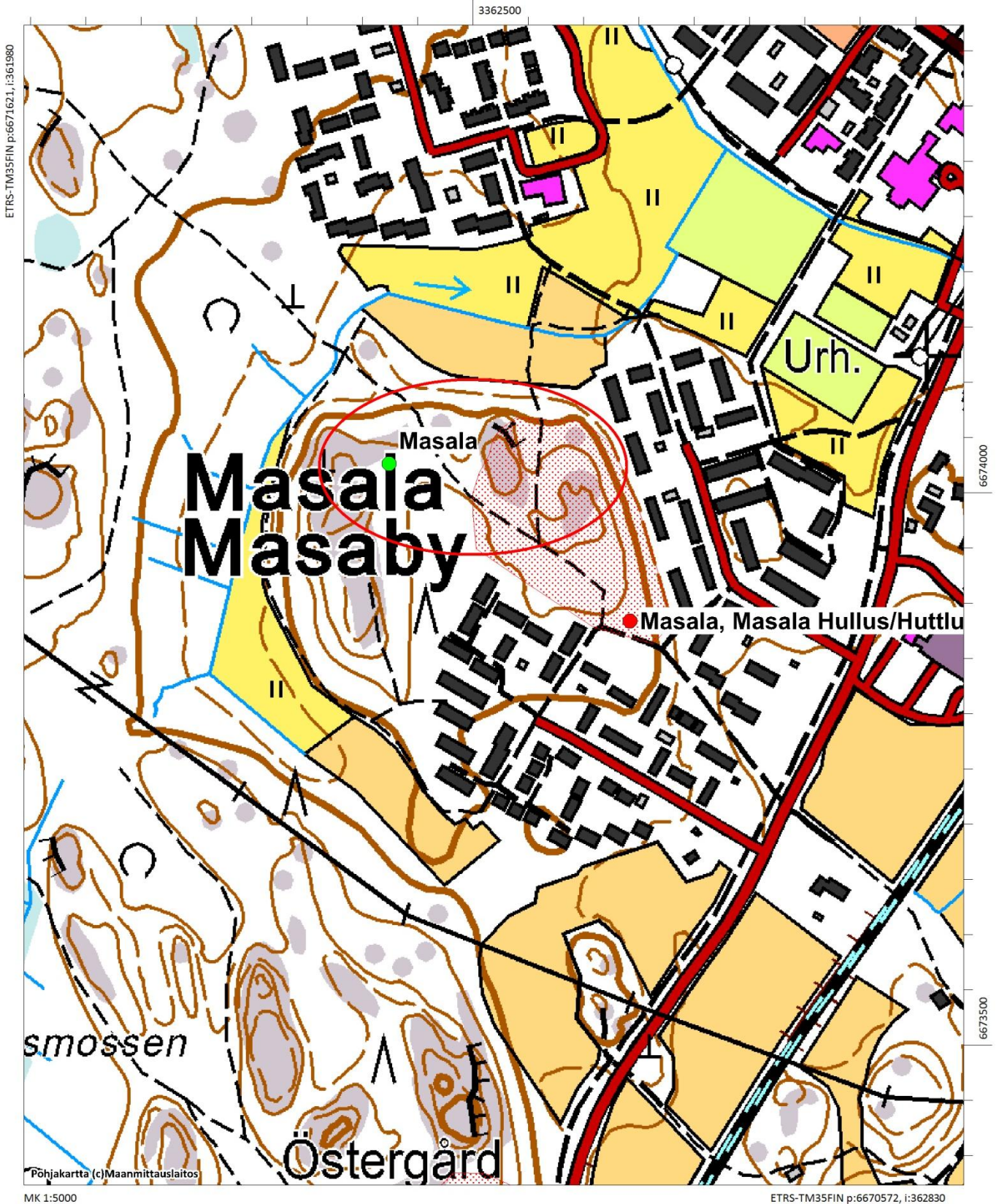
Kohde sijaitsee Masalan keskustassa, Kapteeninpolun päässä kohoavan kalliomäen laella ja luoteeseen laskevalla rinteellä. Aluetta tarkastettiin 2012 inventoinnissa ja mäen laella ja rinteellä havaittiin melko hyvin säilyneitä juoksuhautoja ja todennäköisesti taistelukaivantoja. Rakenteiden reunalta johtaa vanha tieura läheisen Hulluksen mäen puolustusvarustuksille.

Kuva 40. Juoksuhautaa mäen luoteisreunalla. Kuvattu koillisesta. Kuva: Satu Koivisto/MV (AKDG2894:1).

Kirkkonummi Vitträsk
Kaava-alueen arkeologinen inventointi 2012

Kirkkonummi Masala ja Hullus/Huttlus
 Puolustusvarustuksia punaisella viivalla rajatulla alueella

KAAVA-ALUEELLA SIJAITSEVA EPÄMÄÄRÄINEN IRTOLÖYTÖPAIKKA:

Lehtosalon n:ot

104, Kvisby (Europaeus no 40) Oikokirves KM 2346:85. Ei tarkempia löytötietoja. Kasvillisuus esti tutkimukset 1963 inventoinnissa.

Löytöpaikan sijaintia ei kyetty 2012 inventoinnissa tarkemmin määrittämään.

Kirjallisuus ja internet-lähteet

Alanen, T., Kepsu S. 1989. *Kuninkaan kartasto Suomesta 1776–1805*. SKS 505.

Europaeus, A. 1917. Kalliomaalaus Vitträskin rannalla Kirkkonummella. *Suomen Museo* 1917.

Europaeus, A. 1918. Vitträsk tarkastus. Painamaton tarkastusraportti Museoviraston arkeologisessa keskusarkistossa.

Europaeus, A. 1922. Fornfynd från Kirkkonummi och Esbo Socknar. *SMYA* XXXII.

Europaeus, A. & Nylund, E., 1927. *Kirkkonummi röykkiöinventointi*. Painamaton inventointiraportti Museoviraston arkeologisessa keskusarkistossa.

Haavisto-Hyvärinen, M., Stén, C.-G. ja Backman, B. 1994a. Espoon maaperäkartan 2032 12 selitys. Geologian tutkimuskeskus. Helsinki.

Haavisto-Hyvärinen, M., Stén, C.-G. ja Backman B. 1994b. Vitträskin maaperäkartan 2032 09 selitys. Geologian tutkimuskeskus. Helsinki.

Haggrén, G., Heinonen, T. & Terävä, E. 2007. *Keskiaikaisten muinaisjännösten inventointi läntisellä Uudellamaalla (Inkoo, Karjaa, Kirkkonummi, Pohja, Siuntio, Tammisaari)*. Painamaton inventointiraportti. Tammisaaren museo.

Hurre, M. & Siiriäinen, A. 1969. Kirkkonummi Luoma Rauhala tarkastus. Painamaton tarkastusraportti Museoviraston arkeologisessa keskusarkistossa.

Hyvärinen, H., 1999. Shore displacement and Stone Age dwelling sites near Helsinki, southern coast of Finland. *Dig it all*. Papers dedicated to Ari Siiriäinen: 79-89.

Jansson H. 2003. *Länsi- ja Keski-Uudenmaan saariston ja rannikkoalueiden inventointi 2002–2003*. Tammisaari, Hanko, Inkoo, Siuntio, Kirkkonummi, Espoo, Helsinki. Inventointiraportti. Painamaton inventointiraportti Museoviraston arkeologisessa keskusarkistossa.

Jutikkala, E. & Nikander, G. 1939. *Säterier och storgårdar i Finland I*. Helsingfors.

Kouki, P., Lahelma, A. & Latvakosi, N. 2009. Kirkkonummen inventointi. Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen inventointikurssi 5.–8.5.2009. Painamaton raportti Museoviraston arkeologisessa keskusarkistossa.

Kylli, J. 2001. Maa kohoaa, mutta miten? *Muinaistutkija* 4: 22-32.

Lehtosalo, V. 1963. *Kirkkonummi inventointi*. Painamaton inventointiraportti Museoviraston arkeologisessa keskusarkistossa.

Lindholm, D. 1999. Espoon keskiaikainen asutus. Teoksessa *Välähdyksiä keskiajasta* (toim. Anja Leino & Liisa Ropponen).

Luhio, V. 1967. Vitträsk tarkastus. Painamaton tarkastusraportti Museoviraston arkeologian keskusarkistossa.

Maiseman muisti 2001.

Miettinen, A., 2010. Shore displacement in Western Uusimaa 500 BC - AD 1500. *Iskos* 9: 61-86.

Mökkönen, T. 2011. *Kirkkonummi. Kirkkonummen länsiosan arkeologinen inventointi*. Esihistoriallisten, historiallisten ja Porkkalan vuokra-ajan (1944–1956) kohteiden arkeologinen inventointi 12.10.-25.10.2011. Museovirasto, Kulttuuriympäristön hoito, Arkeologiset kenttäpalvelut. Painamaton raportti Museoviraston keskusarkistossa.

Nyqvist, H. 2012. Arkeologien inventoinnissa löytyi juoksuhautoja ja kivikautisia asuinpaikkoja. *Kirkkonummen Sanomat* 86 - 1.11.2012: 10.

Seppälä, S.-L. 2006. Perinnemaisemien yhteys varhaiseen asutus- ja maankäyttöhistoriaan. *Suomen Ympäristö* 1/2006. Ympäristöministeriö. Helsinki.

Silvast, P. 1991. Porkkala 1944–1956. Neuvostoliiton merisotilaallinen tukikohta. *Sotamuseo* 1/1991.

Taavitsainen, J.-P. 1992. Vitträsk tarkastus. Painamaton tarkastusraportti Museoviraston arkeologian keskusarkistossa.

Uudenmaan liitto, Anna Riionheimo 2011. *Näkymiä maakunnan maisemahistoriaan - Uudenmaan paikkatietoaineistot*. Uudenmaan liiton julkaisu E 113 - 2011.

<http://www.uudenmaanliitto.fi/modules/publishbank/julkaisupankki_files/521_Nakymia_maakunnan_maisemahistoriaan_E_113_2011.pdf>

Uudenmaan liitto, Elina Kuusisto ja Kristiina Rinkinen 2012. *Missä maat on mainiommat - Uudenmaan kulttuuriympäristöt*. Uudenmaan liiton julkaisu E 114 - 2012. <

http://www.uudenmaanliitto.fi/files/5000/Missa_maat_on_mainiommat_E114.pdf>

Historialliset kartat

Kartta signum	Vuosi	Tekijä	Kylät	Muuta
B19:4/1-10	1804-1807	Lindgren, E.J.	Luoma, Hvitträskby	Karta öfver egorne med delnings- och rösebeskrifning
B19:4/11-15	1833-1837	Ahlström, J. E.	Luoma	Karta öfver soldat egor och sjöfoder med protokoll, delnings- och rösebeskrifningar 1833-1837
B20:8/1	1758	Westermarck, N.	Hullus, Ingvalsby	Rågångskarta med beskrifning
B20:9/1-2	1700	Brotherus, S.	Hvitträsk, Lappböle, Koskis och Navala	Karta med beskrifning
B20:14/1	1761	Fattenborg, H.	Hullus, Ingvalsby, Masaby	Rågångskarta med beskrifning
B20:14/2	1765	Westermarck, J. P.	Hullus, Ingvalsby, Nägel	Rågångskarta med beskrifning
B20:14/3-7	1778-1779	Hagström, C. P.	Hullus, Ingvalsby	Karta öfver egorne med delningsbeskrifning
B21:13/1	1769	Westermarck, J. P.	Masaby, Sundsberg	Rågångskarta med beskrifning
B21:13/2-7	1776-1782	Christén, J. F.	Masaby	Karta öfver egorne med delningsbeskrifning
B21:13/8	1791	Christén, J. F.	Masaby (Tina)	Karta öfver Tina hemmans skog med protokoll och beskrifning
B21:13/9	1861	Nyberg, O. V.	Masaby	Brudträsk sjöfoder, karta med delningshandlingar

Kohdeluettelo

VITTRÄSK					
mj-rekitunnus	nimi	ajoitus	tyyppi	alatyyppe	laji
257010054	Aavaranta	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	kiinteä muinaisjäännös
257010055	Rauhala 1	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	kiinteä muinaisjäännös
257010056	Rauhala 2	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	kiinteä muinaisjäännös
257010057	Hvitträsk	kivikautinen, pronssikautinen	taide, muistomerkit	kalliomaalaukset	kiinteä muinaisjäännös
257010058	Björkhälla	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	kiinteä muinaisjäännös
257010074	Tyris 1	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	kiinteä muinaisjäännös
257010075	Tyris 2	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	kiinteä muinaisjäännös
1000012906	Vitträsk, Vitträsk	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat	kiinteä muinaisjäännös
1000015082	Aavaranta 3	historiallinen	kivirakenteet	uunit	kiinteä muinaisjäännös
1000003808	Kuopila	kivikautinen	löytöpaikat	ei määritelty	irtolöytö
1000003857	Aavaranta 2	kivikautinen	löytöpaikat	ei määritelty	irtolöytö
1000003897	Saunakallio	kivikautinen	löytöpaikat	ei määritelty	irtolöytö
1000005151	Guss	kivikautinen	löytöpaikat	ei määritelty	irtolöytö
1000015238	Vitträskin ranta	kivikautinen	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	irtolöytö
1000015245	Hvitträskin sauna	kivikautinen	löytöpaikat	ei määritelty	irtolöytö
uusi kohde	Luoma, Luoma/Bobäck	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat	kiinteä muinaisjäännös
uusi kohde	Kvarnvik	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt	kiinteä muinaisjäännös
uusi kohde	Masala	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat	kiinteä muinaisjäännös
uusi kohde	Masala, Masaby 2	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat	kiinteä muinaisjäännös
uusi kohde	Masala, Masaby	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat	kiinteä muinaisjäännös
uusi kohde	Masala, Köpas/Köpeby	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat	kiinteä muinaisjäännös
uusi kohde	Masaby, Masala, Nissniku	historiallinen	asuinpaikat	torpat	kiinteä muinaisjäännös
uusi kohde	Masala, Masala Hullus/Huttlus	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat	kiinteä muinaisjäännös
uusi kohde	Ingvalsby, Ingvalsby/Ingalsby	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat	kiinteä muinaisjäännös
uusi kohde	Ingvalsby, Karras	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat	kiinteä muinaisjäännös
uusi kohde	Jorvaksen vanha vesitorni	historiallinen	ei määritelty	ei määritelty	ei muinaisjäännös
uusi kohde	Wilhelmsberget	moderni	puolustusvarustukset	tuliasemat?	ei muinaisjäännös
uusi kohde	Masala	moderni	puolustusvarustukset	taisteluhautausalue	ei muinaisjäännös

Kuvaluettelo

KOKOELMA	KUVAN NUMERO	KUVATYYPPI	AIHE	AIHEEN PAIKAT	VALMISTUSAIKA	TEKIJÄ	MITAT
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2852:1	digitaalikuva	Kivikautinen asuinpaikka Aavarannan opiston eteläpuolella, järveen laskevalla rinteellä. Luoteesta.	Kirkkonummi, Aavaranta	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2853:1	digitaalikuva	Kivikirves on löytynyt nykyisen Aavarannan opiston piha-alueelta. Kuvattu etelästä.	Kirkkonummi, Aavaranta 2	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2854:1	digitaalikuva	Yliopiston inventoinnissa löytämä kiveys vaikuttaa rakennuksen nurkalta. Kuvattu etelästä.	Kirkkonummi, Aavaranta 3	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2855:1	digitaalikuva	Kivikautista asuinpaikkaa säilynyt peltorinteillä tien molemmin puolin. Kuvattu lännestä.	Kirkkonummi, Björkhällä	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	5607 x 1941 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2856:1	digitaalikuva	Rakennuksen kivijalka metsässä piha-alueen reunalla. Kuvattu kaakosta.	Kirkkonummi, Luoma, Luoma/Bobäck	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2856:2	digitaalikuva	Kiven- ja tiilensekainen kasa purorannassa. Kuvattu kaakosta.	Kirkkonummi, Luoma, Luoma/Bobäck	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2856:3	digitaalikuva	Kiven- ja tiilensekainen kasa purorannassa. Kuvattu kaakosta.	Kirkkonummi, Luoma, Luoma/Bobäck	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	5363 x 2252 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2856:4	digitaalikuva	Mahdollinen rakennuksen kulkumakeys säilynyt tallin vieressä tiekytlin alla.	Kirkkonummi, Luoma, Luoma/Bobäck	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2856:5	digitaalikuva	Kivillä täytetty kellarikuoppa rinteessä kallion juurella. Kuvattu lounaasta.	Kirkkonummi, Luoma, Luoma/Bobäck	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2865:1	digitaalikuva	Kourutaltan katkelman löytöpaikka peltorinteellä. Kuvattu lännestä.	Kirkkonummi, Guss	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	5363 x 2119 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2878:1	digitaalikuva	Hulluksen kivimuuri ja holvattu kellari. Kuvattu idästä.	Kirkkonummi, Masala, Masala Hullus/Huttlus	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	6843 x 1961 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2878:2	digitaalikuva	Hulluksen kivimuuri ja holvattu kellari. Kuvattu idästä.	Kirkkonummi, Masala, Masala Hullus/Huttlus	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2878:3	digitaalikuva	Hullukseen johtaa vanha vaahterakuja. Kuvattu kaakosta.	Kirkkonummi, Masala, Masala Hullus/Huttlus	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2878:4	digitaalikuva	Massiivisen kivimuurin pää. Kuvattu luoteesta.	Kirkkonummi, Masala, Masala Hullus/Huttlus	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2878:5	digitaalikuva	Graniittiraput johtavat mäen päälle. Kuvattu idästä.	Kirkkonummi, Masala, Masala Hullus/Huttlus	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2878:6	digitaalikuva	Holvatun tiilikellarin suuosa on rapattu. Kellaritila noin 10 m laajuinen.	Kirkkonummi, Masala, Masala Hullus/Huttlus	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2878:7	digitaalikuva	Tiilikellarin holvausta.	Kirkkonummi, Masala, Masala Hullus/Huttlus	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2878:8	digitaalikuva	Tiilikellarin holvausta ja kellaritilaa.	Kirkkonummi, Masala, Masala Hullus/Huttlus	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2878:9	digitaalikuva	Hulluksen alueella vallin reunassa halkaisijaltaan 5 m kuoppa. Kuvattu idästä.	Kirkkonummi, Masala, Masala Hullus/Huttlus	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel

Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2878:10	digitaalikuva	Porakiviä ja rautatappeja kallion reunalla. Kuvattu idästä.	Kirkkonummi, Masala, Masala Hullus/Huttlus	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2878:11	digitaalikuva	Kivivallia kallion reunalla. Kuvattu eteläkaakosta.	Kirkkonummi, Masala, Masala Hullus/Huttlus	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2878:12	digitaalikuva	Rakennuksen pohjaa ja ajoramppia tasanteen reunalla. Kuvattu etelästä.	Kirkkonummi, Masala, Masala Hullus/Huttlus	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2878:13	digitaalikuva	Bunkkeri mäen reunalla. Kuvattu lännestä.	Kirkkonummi, Masala, Masala Hullus/Huttlus	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2878:14	digitaalikuva	Bunkkerissa on useita huoneita.	Kirkkonummi, Masala, Masala Hullus/Huttlus	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2878:15	digitaalikuva	Kaivanto ammusvaraston päällä. Kuvattu kaakosta.	Kirkkonummi, Masala, Masala Hullus/Huttlus	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2878:16	digitaalikuva	Betonirakenteinen, holvattu ammusvarasto mäen rinteessä. Kuvattu koillisesta.	Kirkkonummi, Masala, Masala Hullus/Huttlus	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2878:17	digitaalikuva	Betonirakenteinen, holvattu ammusvarasto mäen rinteessä, lähikuva. Kuvattu koillisesta.	Kirkkonummi, Masala, Masala Hullus/Huttlus	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2880:1	digitaalikuva	Hvitträskin kalliomaalauseinämä ja sen edustan tasanne. Kuvattu etelästä.	Kirkkonummi, Hvitträsk	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2880:2	digitaalikuva	Kalliomaalauksen verkkoaihe.	Kirkkonummi, Hvitträsk	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2880:3	digitaalikuva	Kallioseinässä erottuu myös epämääräisiä punaväriäisiä punaväriäisiä.	Kirkkonummi, Hvitträsk	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2880:4	digitaalikuva	Kallioseinässä erottuu myös epämääräisiä punaväriäisiä.	Kirkkonummi, Hvitträsk	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2880:5	digitaalikuva	Näkymä kalliomaalaukselta sateenharmaalle Vitträskille. Kuvattu idästä.	Kirkkonummi, Hvitträsk	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	4919 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2881:1	digitaalikuva	Yliopiston kvartsien löytöpaikka kuvan keskellä. Kuvattu kaakosta.	Kirkkonummi, Hvitträskin sauna	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2882:1	digitaalikuva	Kylässä on ollut 1560-luvulla neljä taloa ja 1780-luvulla yksi talo. Kuvattu lännestä.	Kirkkonummi, Ingvalsby, Ingvalsby/Ingalsby	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2882:2	digitaalikuva	Rakennuksen pohja, jossa tiiltä ja kiveä. Kuvattu lounaasta.	Kirkkonummi, Ingvalsby, Ingvalsby/Ingalsby	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2882:3	digitaalikuva	Neliskulmainen rakennuksen pohja. Kuvattu lounaasta.	Kirkkonummi, Ingvalsby, Ingvalsby/Ingalsby	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2886:1	digitaalikuva	Maakellari tontin Karraksen laidalla. Kuvattu länteen.	Kirkkonummi, Ingvalsby, Karras	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2887:1	digitaalikuva	Kivikirves löytynyt Kuopilan torpan pellolta. Torppa edelleen pystyssä. Kuvattu itäkaakosta.	Kirkkonummi, Kuopila	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2888:1	digitaalikuva	Mylyn jäännöksiä Bobäck bücken-puron mutkassa. Kuvattu etelästä.	Kirkkonummi, Kvarnvik	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel

Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2889:1	digitaalikuva	Vanhoja luonnonkiviä on hyödynnetty rakennuksen kivijalassa. Kuvattu lounaasta.	Kirkkonummi, Masala, Köpas/Köpeby	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2891:1	digitaalikuva	Majvikin päärakennuksessa sijaisi Porkkalan vuokra-ajalla tiedusteluasema. Kuvattu kaakosta.	Kirkkonummi, Majvik	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2892:1	digitaalikuva	Kivijalkaa tutkitaan heinikossa. Kuvattu kaakosta.	Kirkkonummi, Masala, Masaby 2	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2892:2	digitaalikuva	Kumpareen reunalla on myös uudemman rakennuksen jäännöksiä. Kuvattu lännestä.	Kirkkonummi, Masala, Masaby 2	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2893:1	digitaalikuva	1700-luvun talonpaikka on nykyään rakentamaton ja paksun heinikon peitossa. Kuvattu kaakosta.	Kirkkonummi, Masala	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	8323 x 2211 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2893:2	digitaalikuva	Kivillä täytetty ojainen kaivanto. Kuvattu lännestä.	Kirkkonummi, Masala	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2894:1	digitaalikuva	Juoksuhautoja. Kuvattu koillisesta.	Kirkkonummi, Masala	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2894:2	digitaalikuva	Juoksuhautoja. Kuvattu idästä.	Kirkkonummi, Masala	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2894:3	digitaalikuva	Pommikuoppa ja juoksuhautoja. Kuvattu lounaasta.	Kirkkonummi, Masala	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2899:1	digitaalikuva	Mäellä on 1700-luvun torpanpaikka. Kuvattu idästä.	Kirkkonummi, Masaby, Masala, Nissniku	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	5424 x 2176 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2899:2	digitaalikuva	Hajotettua kivijalkaa mäen reunalla. Kuvattu kaakosta.	Kirkkonummi, Masaby, Masala, Nissniku	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2903:1	digitaalikuva	Kivikautinen asuinpaikka koivikon reunassa. Kuvattu etelästä.	Kirkkonummi, Rauhala 1	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	7587 x 2234 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2907:1	digitaalikuva	Itäkarjalainen tasatalta löydyntynyt vanhalta pellolta, joka nykyään rakennettua aluetta.	Kirkkonummi, Saunakallio	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2909:1	digitaalikuva	Yleiskuva asuinpaikoista itäkoilliseen.	Kirkkonummi, Tyris 1, Tyris 2	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	7063 x 2234 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2912:1	digitaalikuva	Porakivipaasia maatuneen hiekkakuopan yläpuolella. Kuvattu lännestä.	Kirkkonummi, Wilhelmsberget	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2913:1	digitaalikuva	Kellarikuoppa ja kivirivi kallion reunassa. Kuvattu etelästä.	Kirkkonummi, Vitträsk, Vitträsk	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	4990 x 2234 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2913:2	digitaalikuva	Iso kellarikuoppa, jonka pohjalla on kiviä. Kuvattu pohjoisesta.	Kirkkonummi, Vitträsk, Vitträsk	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2913:3	digitaalikuva	Iso kellarikuoppa, jonka pohjalla on kiviä. Kuvattu pohjoisesta.	Kirkkonummi, Vitträsk, Vitträsk	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2913:4	digitaalikuva	Kivetyn penkereen pää. Kuvattu koillisesta.	Kirkkonummi, Vitträsk, Vitträsk	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2913:5	digitaalikuva	Kivilatomus karikkeen peitossa. Kuvattu koillisesta.	Kirkkonummi, Vitträsk, Vitträsk	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2913:6	digitaalikuva	Uuninjäänös Vitträskin rantametsässä. Kuvattu etelästä.	Kirkkonummi, Vitträsk, Vitträsk	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel

Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2913:7	digitaalikuva	Uunijäännös Vitträskin rantametsässä. Karikkeen joukosta pilkottaa tiiliä.	Kirkkonummi, Vitträsk, Vitträsk	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2913:8	digitaalikuva	Vanha kaivo Vitträskin rantametsässä. Kuvattu itäkaakosta.	Kirkkonummi, Vitträsk, Vitträsk	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2913:9	digitaalikuva	Kellarikuoppa etelään laskevassa rinteessä. Kuvattu idästä.	Kirkkonummi, Vitträsk, Vitträsk	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel
Arkeologian kuvakokoelma	AKDG2914:1	digitaalikuva	Yliopiston kvartsien löytöpaikka lenkipolun reunalla. Kuvattu lounaasta.	Kirkkonummi, Vitträskin ranta	2012	kuvaaja: Satu Koivisto	3456 x 2304 pixel